

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FÖRSVARET ÅR 1951

AV

FÖRSVARETS SJUKVARDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1953

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

521988

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskolligii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskolligium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid försvaret. År 1951. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FÖRSVARET ÅR 1951

AV

FÖRSVARETS SJUKVARDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1953

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

521988

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

AUX FORCES MILITAIRES EN 1951

PUBLIÉ PAR

L'ADMINISTRATION DU SERVICE
DE SANTÉ MILITAIRE

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
BIBLIOTEKET
STOCKHOLM 27

Till KONUNGEN

Försvarets sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva underdånig berättelse över verksamheten under år 1951.

I föreliggande publikation hava jämväl influtit armé-, marin- och flyg-överläkarnas berättelser över hälso- och sjukvården vid respektive försvarsgrenar under år 1951.

Stockholm i september 1952.

U n d e r d å n i g s t

SIGURD KIHLESTEDT

NILS KINNANDER

Gunnar Hävermark

INNEHÅLL.

TEXTAVDELNING.

	Sid.
<i>I Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar</i>	1
A. Besiktningen av värnpliktiga	1
B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse	2
C. Glasögondepåns verksamhet	4
D. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret	5
E. Tandvården vid försvaret	6
F. Skyddskoppypmpningen vid försvaret	6
G. Desinfektionsverksamheten vid försvaret	7
H. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret	8
<i>II Armén</i>	13
A. Fältläkarkåren m. m.	13
B. Utbildningsfrågor	14
C. Sjukvårdsmateriel	14
D. Hälso- och sjukvård vid armén	14
<i>III Marinen</i>	16
A. Marinläkarkåren	16
B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen	16
1. Sjukvårdspersonalen	16
2. De sanitära förhållandena i land	17
3. De sanitära förhållandena till sjöss	18
4. Sjukvårdslokalerna	19
5. Sjukvårdsmaterielen	19
<i>IV Flygvapnet</i>	20
A. Läkare vid flygvapnet	20
B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet	20
1. Sjukvårdslokalerna	20
2. Läkareundersökning av flygande personal	20
3. Olycksfall i samband med flyghaverier	20
4. Sjuktransportflygningar	21

BILAGOR.

Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal	22
2. Smittsamma könssjukdomar bland manskap vid försvaret	28
3. Sjukdomar bland personal vid försvaret	29
4. Sjukdomar vid olika förband inom försvaret	34
5. Antal avlidna vid försvaret	43
6a. Å garnisonssjukhusen vårdade militära patienter	44
6b. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade patienter	44
7. Läkareundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen	45
8. Olycksfall i samband med flygning	45
9. Sjuktransportflygningar	45

TABLE DES MATIÈRES.

	Page
<i>I Activité concernant l'armée, la marine et les forces aériennes</i>	1
A. Examen des conscriptionnaires	1
B. Activité dans l'Administration du Service de Santé militaire	2
C. Activité du bureau de lunettes	4
D. La lutte contre la tuberculose	5
E. Soins dentaires	6
F. Vaccination et revaccination	6
G. Désinfection	7
H. Morbidité, maladies et soins aux malades	8
<i>II L'armée</i>	13
A. Les médecins de l'armée	13
B. Des cas de cours professionnel	14
C. Le matériel de santé	14
D. Hygiène et service médicale à l'armée	14
<i>III La marine</i>	16
A. Les médecins de la marine	16
B. Hygiène et service médicale à la marine	16
1. Les infirmiers	16
2. Les conditions d'hygiène à terre	17
3. Les conditions d'hygiène à bord	18
4. Les locaux du service de santé	19
5. Le matériel de santé	19
<i>IV Les forces aériennes</i>	20
A. Les médecins des forces aériennes	20
B. Hygiène et service médicale aux forces aériennes	20
1. Les locaux du service de santé	20
2. Examens médicaux sur le personnel d'aviation	20
3. Accidents d'aviation	20
4. Transferts des malades par aviation	21
Tabl. 1. Morbidité dans les forces militaires	22
<i>Col. 1: Régiments. Col. 2: Malades restés de l'année précédente. Col. 3—14: Malades entrés par mois. Col. 15: Total des malades entrés. Col. 16: Sortis capables de continuer leur service militaire. Col. 18: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 19: Décédés. Col. 20: Nombre de malades restant l'année suivante. Col. 21—24: Nombre de journées de traitement, (21) à la chambre et à l'infirmerie, (22) à l'hôpital militaire, (23) à l'hôpital civil, (24) totaux. Col. 25: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.</i>	
Tabl. 2. Maladies vénériennes	28
3. Maladies dans les forces militaires	29
Groupe I: Vices de formation ou de développement. Groupe II: Maladies d'infection aiguës. Groupe III: Maladies zooparasitaires. Groupe IV: Maladies d'infection chroniques. Groupe V: Maladies constitutionnelles. Groupe VI: Maladies d'intoxication chroniques. Groupe VII: Maladies mentales. Groupe VIII: Maladies du système nerveux. Groupe IX: Maladies des yeux. Groupe X: Maladies des oreilles. Groupe XI: Maladies de l'appareil circulatoire. Groupe XII: Maladies de l'appareil respiratoire. Groupe XIII: Maladies de l'appareil	

digestif. Groupe XIV: Maladies non vénériennes de l'appareil génito-urinaire. Groupe XV: Maladies de l'appareil locomoteur et du système osseux. Groupe XVI: Maladies de la peau et du tissu cellulaire. Groupe XVII: Tumeurs. Groupe XVIII: Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements. *Col. 165*: Maladies indéterminées. *Col. 166*: Cas d'observation.

Tabl. 4.	Maladies dans les régiments etc.	34
» 5.	Mortalité et causes du décès dans les forces militaires	43
» 6a.	Conscrits malades, traités dans les hôpitaux militaires	44
» 6b.	Total des malades traités dans les hôpitaux militaires	44
» 7.	Examens médicaux du personnel entrant pour sa première information d'aviation	45
	Approuvés. Non approuvés. Causes de réformation. — Maladies des yeux etc., Maladies des oreilles etc., Autres maladies ou vices, Combinaisons.	
» 8.	Accidents d'aviation	45
	Nombre des accidents d'aviation avec décès, Nombre des décédés dans 90 jours, Nombre des hommes (officiers, sous-officiers, conscrits) frappés gravement, resp. légèrement.	
» 9.	Transferts des malades par aviation	45
	Nombre d'ascensions, Nombre de transferts, Durée d'ascensions en tout et par ascension, Nombre de kilomètres d'ascension en tout et par ascension, Nombre des personnes transférées (malades, personnel du service médical, autres, totaux).	

I. Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar.

A. Besiktningen av värnpliktiga.

Besiktningen av värnpliktiga har verkställts jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 16 januari 1942 (SFS nr 23) angående läkarbesiktning av värnpliktiga och av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten m. m. (besiktningskungörelsen). Besiktningsreglementet av den 14 januari 1944. (SFS nr 14) har därvid tjänat till ledning.

Ifrågavarande kungörelse innehåller i huvudsak följande.

Vid sådan läkarbesiktning, som skall äga rum vid inskrivning av värnpliktiga, under de värnpliktigas tjänstgöring eller eljest enligt inskrivningsförfordningen av den 30 december 1941 (SF nr 969), hänföras de värnpliktiga enligt 6 § nämnda förfordning efter kroppsbeskaffenhet och hälsotillstånd till någon av följande besiktningsgrupper:

- a) besiktningsgrupperna 1, 2, 3 och 4 — dugliga till krigstjänst;
- b) besiktningsgrupp T — tillfälligt odugliga till krigstjänst; samt
- c) besiktningsgrupp O — odugliga till krigstjänst.

Till *besiktningsgrupperna 1 och 2* hänföras värnpliktiga, vilka med hänsyn till kroppsbeskaffenhet, hälsotillstånd och förståndsgåvor äro fullt dugliga till krigstjänst. Värnpliktiga med mycket god kroppskonstitution och i övrigt för krävande tjänst lämpliga egenskaper hänföras till besiktningsgrupp 1, övriga till besiktningsgrupp 2.

Till *besiktningsgrupperna 3 och 4* hänföras värnpliktiga, behäftade med sådana fel, lyten eller sjukdomar, som begränsa deras duglighet till krigstjänst. Värnpliktiga, vilkas militära användbarhet är i väsentlig grad begränsad, hänföras till besiktningsgrupp 4, övriga till besiktningsgrupp 3.

Finnes vid inskrivning av värnpliktig, vilken ej kan anses oduglig till krigstjänst, skäl antaga, att hans förutsättningar för fullgörande av tjänstgöring kunna säkrare bedömas vid en senare tidpunkt, skall den värnpliktige ändå hänföras till någon av besiktningsgrupperna 1—4. Sådan värnpliktig må jämlikt 4 § andra stycket värnpliktslagen befrias från tjänstgöringsskyldighet under viss tid. Om vid förnyad besiktning det förhållande som föranlett befrielsen kvarstår, må tiden för befrielsen förlängas. Slutligt avgörande om sådan värnpliktigs tjänstgöringsskyldighet skall dock träffas senast det år den värnpliktige fyller tjugotvå år.

Till *besiktningsgrupp T* hänföras värnpliktiga, vilka på grund av övergående sjukdom, försenad eller otillräcklig kroppsutveckling eller annan dylik anledning tillfälligt äro odugliga till krigstjänst.

Till *besiktningsgrupp O* hänföras värnpliktiga, vilka till följd av lyte, stadigvarande sjukdom, bestående kroppslig svaghet eller annan dylik orsak äro odugliga till krigstjänst.

Resultaten av besiktningen av värnpliktiga vid inskrivningsförrättningar-
na år 1951 ha som vanligt sammanställts inom centrala värnpliktsbyrån.
Däribland märkas åtskilliga uppgifter av intresse ur medicinsk synpunkt.

I Tab. A redovisas kroppsfel och sjukdomar hos sådana prövade normalåriga, som hänförs till grupperna O, T, 4 och 3.

Tab. A. Kroppsfel och sjukdomar hos prövade normalåriga (födda år 1932) vid inskrivningsförrättningarna år 1951.

	Normalåriga i grupp			
	O	T	4	3
Bildnings- och utvecklingsfel	1.8	6.5	1.5	3.6
Tuberkulos	6.4	19.1	0.8	3.1
Övriga infektionssjukdomar	1.3	4.8	2.4	1.6
Ämnesomsättnings-, endokrina o. blodsjukdomar	12.0	1.4	3.5	4.9
Sinnessjukdom	5.5	2.3	2.5	1.7
Sinnesslöhet (nedsatt fattningsförmåga).	23.8	0.2	30.9	19.7
Fallandesot	5.6	0.9	0.5	0.0
Övriga sjukdomar i nervsystemet	5.9	1.1	1.9	1.9
Ögonsjukdomar	4.2	0.9	13.2	19.5
Öronsjukdomar	4.9	1.5	8.7	7.6
Cirkulationsorganens sjukdomar	5.0	5.5	7.7	7.5
Andningsorganens sjukdomar	2.7	1.9	3.8	3.5
Munhållans, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar	1.1	11.6	1.4	2.0
Urin- och könsorganens sjukdomar	3.2	2.6	1.7	1.1
Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	0.7	0.5	0.7	0.7
Svulster	0.4	0.1	0.1	—
Stödje- och rörelseorganens sjukdomar	15.4	4.1	18.6	21.6
Försenad el. otillräcklig kroppsutveckling	—	24.1	0.1	0.0
Svag kroppskonstit. o. tuberkulös belastning	—	—	—	—
Tillfällig sjukdom el. svaghet efter sjukdom (olycksfall)	—	10.9	—	—
Utan angiven sjukdom	0.1	—	—	0.0
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0

Den viktigaste kassationsorsaken (grupp 0) bland prövade normalåriga var psykiska sjukdomar (sinnessjukdom och sinnesslöhet), vilka svarade för drygt 40 % av samtliga fall. Närmast kom stödje- och rörelseorganens sjukdomar med 15 %. I fråga om de tillfälligt odugliga (grupp T) var tuberkulos, försenad eller otillräcklig kroppsutveckling samt tillfällig sjukdom eller svaghet efter sjukdom eller olycksfall de viktigaste orsakerna; till dessa hänfördes över hälften av fallen. De till grupp 4 förda ledo framför allt av psykiska sjukdomar, stödje- och rörelseorganens sjukdomar och ögonsjukdomar. Bland de till grupp 3 uttagna dominerade stödje- och rörelseorganens sjukdomar, psykiska sjukdomar och ögonsjukdomar.

Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid *läkarbesiktningarna vid inskrivningen* kommo ytterligare de som framträtt vid *besiktning å förbanden efter inryckning*.

B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse.

Tuberkulosbekämpande. Se härom under avdelning D.

Psykiatriska undersökningar. Liksom tidigare år ha även under år 1951 militärpsykiatriska undersökningar av vissa värnpliktiga m. fl. ägt rum i samband med inryckning till första tjänstgöring. Antalet undersökta har uppgått till omkring 1 600.

Tandvård. Se härom under avdelning E.

Hygien. Ett stort antal hygieniska inspektioner och besiktningar angående bostäder, vatten- och avloppsförhållanden, livsmedelsförråd, industriella anläggningar, förekomst av koloxid m. m. hava under året verkställts.

Sedvanlig granskning har ägt rum av förslag till ny- och ombyggnader av militära etablissemang o. d.

Vidare har försöksverksamhet bedrivits på vattenfiltreringens och vinterhygienens områden.

Från hälsovårdsbyrån har utgivits en upplysningsskrift: Atombomben som medicinskt problem, förf. G. Rundberg, Svenska läkartidningen 48: 2985: 1951.

Läkemedel. »Handledning vid användande av försvarets läkemedel», 1951 års upplaga, har utgivits.

Ur torrplasma utvunnen serumalbumin har i viss utsträckning omsatts över landets sjukvårdsinrättningar.

Betydande förråd antibiotika och viss infusionsutrustning har upphandlats.

Läkemedelscentralerna i Göteborg och Linköping ha erhållit vissa nya lokaler.

För arméförvaltningens tygavdelnings räkning har ny utrustningsförteckning över djurläkemedel fastställts.

Garnisonssjukhusen. Garnisonssjukhusets i Boden om- och tillbyggnad har i stort sett fortskridit planenligt. För vissa riktlinjer beträffande garnisonssjukhusets framtida utveckling ha förhandlingar ägt rum med Norrbottens läns landsting.

I samband med omorganisation av förbandssjukvården inom Bodens garnison har ett centralt förbandssjukhus (centralsjukhus) planlagts inom förutvarande A 5:s kasernbyggnader.

Blodgivarverksamheten. Delegerade från försvarets sjukvårdsstyrelse, medicinalstyrelsen, Svenska röda korset och Svenska landstingsförbundet ha avgivit ett betänkande angående blodtransfusionsverksamhetens organisation i riket. Arbetet härmed fortsätter efter uppdragna riktlinjer.

Sjukvårdsmateriel. Fortsatt omorganisation av arméförband har medfört omfattande materielöverflyttningar. Ny infusionsmateriel har fastställts; anskaffning av utrustning har i stort sett slutförts.

Försök ha under året utförts bl. a. med ny typ av första förband och gipsförpackningar samt med ändrad utrustning vid smittskyddskompanierna.

Förteckning över sjukvårdsutrustning för kustartilleriet har utarbetats och fastställts att gälla från och med den 1 april 1952.

Ny narkosutrustning för försvaret har utprovats och fastställts.

Materiel har anskaffats och utlämnats för utrustning av jagarna Halland och Småland.

Tab. B. Antal under år 1951 levererade glas.

Glasens styrka	Sfäriska — glas	Sfäriska + glas	Cylindriska glas	Andra glas	Summa glas
Under 3 D	2 311	478	1 771	110	4 670
3—6 D	604	182	425	—	1 211
Över 6 D	76	23	76	—	175
Summa	2 991	683	2 272	110	6 056
På 100 av alla glas	49·4	11·3	37·5	1·8	100·0

C. Glasögondepåns verksamhet.

Under 1951 ha glasögon utlämnats till arméns, marinens och flygvapnets personal i enlighet med gällande anvisningar. Antalet utlämnade glas uppgick till 3 028 par, därav 2 517 till armén, 281 till marinen och 230 till flygvapnet. Under de närmast föregående åren (1950 och 1949) hade utlämnats 2 858 resp 3 066 par glasögon.

Skytteglasögon utgöra 2 202 par eller 72·7 % av hela antalet, medan av gasmaskglasögon utlämnats 308 eller 10·2 % och av andra glasögon 101 par eller 3·3 % samt till civila 417 par eller 13·8 %. Gruppen skytteglasögon omfattar sådana glas, som medföra för skjutning tillräcklig synskärpa, d. v. s. minst 0·8. Sammanlagda antalet glasögon utgjorde 3 028 par. Dessutom levererades 150 glas som reparationsglas etc.

De sfäriska minusglasen, som förordnas åt närsynta, de sfäriska plusglasen, som förordnas åt presbyoper och översynta, samt cylinderglasen, som förordnas åt astigmater, utgjorde resp. 49·4, 11·3 och 37·5 % av hela antalet glas. Under rubriken »andra glas» redovisas planglas, mattglas, prismor etc. tillhoppa utgörande 1·8 % av samtliga.

Tab. C. Översikt över skärmbildsundersökningar vid försvaret 1951.

	Hela antalet fotogra- ferade	Nor- mala lung- fynd	Osäkert om patol. förändr. föreliggande	Säkert läkt (kalk, pleurit- rester o. dyl.)	Pågående el. ej sä- kert läk- ta fall av lung- tbe.	Ca- vern- bild- ning	Bi- fynd
<i>Undersökta vid inryckningar, repetitionsövningar m. m.</i>							
1. Genom patrull	178 310	161 589	1 319	11 198	3 529	1	674
a) Armén	148 725	134 155	1 029	9 104	2 805	1	611
b) Marinen	20 435	18 140	207	1 502	540	—	46
c) Flyget	10 164	9 294	83	592	184	—	17
2. Genom dispensär och lasarett . .	8 440	8 295	82	41	8	—	14
Summa	186 750	169 884	1 401	11 239	3 537	1	688

D. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret.

För bekämpandet av tuberkulos inom försvaret ha, liksom under tiden 1942—1950, även under 1951 utförts skärmbildsundersökningar av försvaret tillhörande personal. Alltsedan den 1 juli 1946 ha samtliga undersökningar utförts genom försorg av medicinalstyrelsens skärmbildscentral, som även drivit försvarets fasta skärmbildsanläggningar i Stockholm, Göteborg, Karlskrona, Fårösund, Vaxholm och Boden.

Då det är av största vikt att undersökningarna utföras omedelbart efter inryckningarna, ha de förutom genom skärmbildscentralens patruller i den mån så varit möjligt utförts även vid centraldispensärer.

Undersökningarna ha i första hand omfattat värnpliktiga av 1950 års klass i omedelbar anslutning till deras inryckning till första tjänstgöring samt sjukvårdspersonal och personal vid matinrättningar och livsmedelsarbeten. Undersökningar ha i stor utsträckning dessutom ägt rum vid inryckning till repetitionsövningar m. m.

Vidare ha efterbesiktigade vid inryckning till första tjänstgöring och nyanställd personal vid försvarsväsendet undersökts. Förnyad genomgång av all personal har gjorts vid ett flertal förband, speciellt där fall av tuberkulos inträffat.

På grund av alltmer omfattande skärmbildsundersökningar i medicinalstyrelsens regi av befolkningen i olika län ha under 1951 inga skärmbildsundersökningar utförts vid inskrivningsförrättning. Försök ha i stället gjorts att så vitt möjligt genomföra skärmbildsundersökning vid all inryckning och anställning.

Sammanlagda antalet skärmbildsundersökningar inom försvaret under 1951 utgjorde, som framgår av *Tab. C.*, 186 750.

Vid skärmbildsundersökningarna ha 4 898 fall företett misstänkt eller säker tuberkulos och på grund härav blivit föremål för vidare röntgenologisk och klinisk utredning.

Tab. D. Calmettevaccinering vid försvaret år 1951.

	Antal undersökta	Antal negativa	Därav ympade	Antal positiva efter		
				första ympn.	andra ympn.	Summa
<i>Armén</i>	27 987	7 698	6 903	4 680	280	4 960
<i>Marinen</i>	6 198	1 617	1 536	1 094	123	1 217
<i>Flygvapnet</i>	4 756	1 159	1 115	837	100	937
Summa	38 941	10 474	9 554	6 611	503	7 114

Under 1951 tuberkulinundersöktes enligt *Tab. D* 38 941, varav 27 987 vid armén, 6 198 vid marinen och 4 756 vid flygvapnet. Av dessa voro 10 474 eller 26,9 % tuberkulinnegativa. För de olika försvarsgrenarna utgjorde procenttalet respektive 27,6, 18,7 och 34.

Calmettevaccinering utfördes i 9 554 fall, vilket motsvarar 91 % av de tuberkulinnegativa fallen. Vaccineringarna voro relativt mest omfattande vid flygvapnet, där 96 % av de tuberkulinnegativa ympades. Vid marinen och armén utgjorde procenttalet 95 respektive 90.

Av de ympade blevo vid första ympningen 6 611 och vid andra ympningen 503 tuberkulinpositiva, tillhopa således 7 114 eller 74 % av samtliga ympade. För flygvapnet, marinen och armén uppgick procenttalet positiva till respektive 84, 79 och 72.

E. Tandvården vid försvaret.

Verksamheten har bedrivits i huvudsak i enlighet med bestämmelserna i kungl. brev den 19 juni 1945.

Remisstandvården har under 1951 varit av ungefär samma omfattning som under år 1950.

En mindre ökning av tillgången på facktjänstgörande värnpliktiga tandläkare har under år 1951 kunnat konstateras.

Verksamhetens omfattning under år 1951 framgår av *Tab. E*.

Under rubriken Övrig behandling märkes broled och dylikt i 916 fall.

Tab. E. Tandvården vid försvaret år 1951.

	Antal pat.	Extraktioner	Fyllningar			Rotbehandlingar				Tandstenskrapning, gingivvitbeh.	Utlämnade proteser	Övrig behandling
			Amalg.	Silikat	Provisoriska	Extirpation av vitalpulpa	Gångränshandling	Rotfylln.	Amp.			
<i>Armén</i>	106 097	30 147	76 136	14 161	1 544	2 886	2 160	5 055	2 055	2 827	1 391	52 643
<i>Marinen</i>	25 663	3 831	23 561	5 609	95	583	611	1 335	490	735	258	19 506
<i>Flygvapnet</i>	15 091	2 385	11 749	2 809	78	429	464	681	301	1 354	74	6 960
Summa	146 851	36 363	111 446	22 579	1 717	3 898	3 235	7 071	2 846	4 916	1 723	79 109

F. Skyddskoppypmpningen vid försvaret.

Ympning göres i allmänhet med två snitt, dock med endast ett snitt, där kraftigare reaktion är att vänta. Besiktning sker som regel endast en gång, nämligen å fjärde dygnet, men om reaktion då utebliver även på åttonde dygnet.

En sammanfattning av resultaten under år 1951 lämnas i *Tab. F*. Inom hela försvaret ympades 43 396, av vilka 43 107 besiktigades och endast 289 ej besiktigades. Av de besiktigade visade 88.2 % positivt resultat mot 86.5 % föregående år.

Tab. F. Skyddskoppypning vid försvaret år 1951.

	Antal ympade	Antal besikti- gade	Antal ej besik- tigade	Reage- rande	Ej reage- rande	Reag. i % av be- siktigade
<i>Armén</i>	31 637	31 356	281	28 108	3 248	89.6
<i>Marinen</i>	6 252	6 251	1	5 198	1 053	83.2
<i>Flygvapnet</i>	5 507	5 500	7	4 714	786	85.7
Summa	43 396	43 107	289	38 020	5 087	88.2

G. Desinfektionsverksamheten vid försvaret.

Den av försvarets sjukvårdsstyrelse bedrivna desinfektionsverksamheten vid försvaret har fungerat enligt samma grunder som föregående år. För utrotning av råttor vid försvarets anläggningar har under året dikumarolförgiftade beten i stor utsträckning prövats med genomgående goda saneringsresultat.

Antalet cyanvätegasbehandlingar har visat en fortsatt tendens att minska och endast uppgått till 9. Vid förekommande ohyresfall har i stället DDT-behandling i största möjliga mån utförts och denna metod har som regel lämnat fullt tillfredsställande resultat.

Tab. G. Under år 1951 i sjukvårdsstyrelsens regi utförda behandlingar mot råttor, ohyra, förräds- och andra skadeinsekter.

Milo	Antal gift- utlägg- ningar mot råttor eller möss	Antal behandlingar mot					Antal behandling- ar utförda med		Summa utförda behand- lingar	Volym av behand- lade ut- rymmen (i m ³)
		Ohyra	Förräds- skade- insekter	Kacker- lackor	Hus- bock	Insek- ter övriga slag	Cyan- vätegas- metoden	Annan metod		
I. . . .	170	5	7	9	1	5	—	27	27	4 605
II. . . .	103	1	16	—	—	35	—	52	52	600
III. . . .	95	8	15	5	4	9	6	35	41	20 515
IV. . . .	142	12	5	9	—	15	2	39	41	13 024
V. . . .	100	4	18	—	—	20	1	41	42	21 580
VI. . . .	101	—	20	—	—	13	—	33	33	26 655
VII. . . .	18	3	1	—	—	7	—	11	11	5 600
Summa	729	33	82	23	5	104	9	238	247	92 579

Militärområdesdesinfektörerna ha, utöver för de i Tab. G upptagna för-
rättningar, i likhet med föregående år tagits i anspråk för vattenprovtag-
ningar (antal fall 24), koloxidundersökningar (33), besiktningar beträf-
fande livsmedelslokaler (245), matinrättningar (185), yrkeshygien (98),
bostäder (169), yttre renhållning (202), stall (152) och furagemagasin (89).

Upphandling av för verksamheten erforderlig materiel har på förslag av
desinfektionsdetaljen vid sjukvårdsstyrelsens hälsovårdsbyrå skett genom

försorg av styrelsens materielbyrå. Tillverkning av egna preparat för ohyres-, rätt- och insektsbekämpning har i likhet med föregående år skett centralt genom nämnda desinfektionsdetaljs försorg, vilket visat sig vara ekonomiskt fördelaktigt.

H. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret.

Följande redovisning omfattar icke blott manskap utan även övrig personal, till vilken räknas officerare och underofficerare jämte vederlikar samt sådan civil personal, som ej är anställd genom kollektivavtal.

Sjuklighet. En översikt av sjukligheten vid förbanden inom samtliga försvarsgrenar lämnas i *tab. 1* (bilagan). Därav framgår bl. a., att antalet nyinsjuknade under året fördelade sig på följande sätt:

	A n t a l n y i n s j u k n a d e		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	67 533	11 644	79 177
Marinen	10 447	3 107	13 554
Flygvapnet	9 686	6 041	15 727
Summa	87 666	20 792	108 458

Därvid bör för marinens del beaktas, att sådana som insjuknat å fartyg men sedan avpolletterats till örlogsstation kunna på båda hållen ha uppförts som nyinsjuknade och sålunda ha blivit dubbelräknade.

Hela antalet nyinsjuknade utgjorde 108 458 mot 100 023 föregående år. Ökningen hänförde sig helt till manskapet inom armén; för den övriga personalen framträdde en minskning.

Enligt följande sammanställning har det stora flertalet av det sjukskrivna manskapet (80 143 eller 91·3 %) avförts såsom dugliga till krigstjänstgöring (tjänstbara), medan 5 975 eller 6·8 % ansetts tillfälligt odugliga och 1 643 eller 1·9 % odugliga samt 24 eller 0·0 % avlidit. Antalet icke tjänstbara var relativt lägst inom flygvapnet. Av övrig personal ha samtliga ej avlidna utom 3 kunnat omedelbart återinträda i tjänst.

	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa
<i>Manskap:</i> Avförda	67 570	10 501	9 714	87 785
därav såsom tjänstbara	61 279	9 545	9 319	80 143
tillf. odugliga	4 987	692	296	5 975
odugliga	1 289	259	95	1 643
döda	15	5	4	24
<i>Övrig personal:</i> Avförda	11 747	3 157	6 065	20 969
därav såsom tjänstbara	11 729	3 147	6 063	20 939
tillf. odugliga	—	2	—	2
odugliga	—	—	1	1
döda	18	8	1	27

Enligt följande tablå förekom under året 740 080 sjukdagar inom hela försvaret eller 2·8 sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar mot 711 209 resp. 2·9 föregående år. Antalet sjukdagar har sålunda ökat med 4 % men minskat något i förhållande till antalet tjänstgöringsdagar.

	A n t a l s j u k d a g a r			Antal sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar		
	Manskap	Övrig personal	Summa	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	394 670	121 178	515 848	2·7	3·0	2·8
Marinen	72 755	40 422	113 177	3·0	3·5	3·2
Flygvapnet	65 168	45 887	111 055	2·1	3·2	2·5
Summa	532 593	207 487	740 080	2·6	3·2	2·8

Sjukligheten bland manskap var avgjort lägst vid flygvapnet. Manskapet hade något lägre sjukfrekvens än övrig personal inom försvaret i dess helhet.

Sjukligheten bland manskap varierade betydligt mellan de olika förbanden. Inom armén visade sålunda Bohusläns regemente, Göteborgs luftvärnsregemente och Jämtlands fältjägarregemente det största antalet sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar med respektive 4·6, 3·9 och 3·8, medan arméns underofficersskola samt Inf. KS och AIS hade det lägsta antalet eller respektive 0·8 och 0·9.

Inom marinen redovisade flottan i övrigt (exkl. fartygen) det relativt största antalet sjukdagar bland manskap och övrig personal (3·8 och 4·5). Detta förhållande bör bedömas med hänsyn till att där medtagas icke blott sjukdomsfall bland deras egen personal utan även från fartygen avpolletterade. Dessa avpolletterade fall utgöra i stort sett de svårare och mest långvariga sjukdomsfallen å fartygen. Av denna anledning kunde i stället fartygen formellt redovisa den lägsta sjukligheten eller 2·1 bland manskap och 0·8 bland övrig personal.

Inom flygvapnet förekom den högsta sjukledigheten vid Kalmar flygflottilj (3·2) och lägsta vid Hälsinge, Göta och Västgöta flygflottiljer (1·1, 1·2 och 1·3).

	Antal sjukdagar i medeltal per insjuknad		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	5·9	9·2	6·3
Marinen	7·0	13·0	8·4
Flygvapnet	6·7	7·6	7·1
Summa	6·1	9·3	6·7

De under året inträffade sjukdomsfallen varade i genomsnitt 6·7 dagar, kortare tid eller 6·1 dagar för manskap och längre eller 9·3 dagar för övrig personal. Medeltalet sjukdagar visar en ganska betydande nedgång från åren 1950 och 1949 (7·1 och 7·7 dagar).

Slutligen kan efterföljande sammanställning lämnas över det relativa antalet sjukdagar vid truppen (inkl. hemmet), å militärsjukhus och å civilt sjukhus.

Skillnaden mellan manskap och övrig personal är markant. Beträffande manskapet ha sålunda 35 % av sjukdagarna tillbragts vid truppen eller i hemmet mot 82 % för övrig personal. Motsvarande tal för år 1950 utgjorde 37 och 81 %.

	Antal sjukdagar			Summa
	vid truppen	å militär- sjukhus	å civilt sjukhus	
<i>Manskap</i>	35·2	57·5	7·3	100·0
<i>Armén</i>	32·5	61·4	6·1	100·0
<i>Marinen</i>	39·3	48·5	12·2	100·0
<i>Flygvapnet</i>	46·8	44·1	9·1	100·0
<i>Övrig personal</i>	82·1	5·8	12·1	100·0
<i>Armén</i>	83·8	5·7	10·5	100·0
<i>Marinen</i>	79·3	6·4	14·3	100·0
<i>Flygvapnet</i>	80·1	5·6	14·3	100·0

Sjukdomar. Förekomsten av olika sjukdomar redovisas i tab. 2—4 (bilagan). Det bör påpekas, att vid sammanställandet av antalet fall av olika sjukdomar vid marinen en mindre dubbelräkning skett i den mån de från fartygen avpolletterade redovisats såväl å fartyget som å vederbörande örlogsstation under samma eller olika diagnos.

I följande tablå ges en fördelning av antalet nyinsjuknade under året på grupper av sjukdomar.

Vanligast förekommande voro andningsorganens sjukdomar, till vilka räknades 31·5 % av samtliga fall. Därefter kommo akuta infektionssjukdomar, matsmältningsorganens sjukdomar samt skador genom våld och olyckshändelse, omfattande 15·9, 20·0 och 12·5 % och sålunda tillsammans nära hälften av samtliga fall. På samtliga övriga grupper av sjukdomar kommo endast 20·1 %, bland manskap 21·0 % och bland övrig personal 16·9 %.

För manskap spelade akuta infektionssjukdomar och skador genom våld och olyckshändelse en större roll än för övrig personal, bland vilka i stället andningsorganens och matsmältningsorganens sjukdomar dominerade.

Det kan vara av intresse att sammanföra andningsorganens sjukdomar, vilka huvudsakligen utgöras av lufttröskatarr och andra sjukdomar av samma art (redovisade i tab. 3 i tabellbilagan som andra sjukdomar i andningsorganen), med halsfluss och inflammation i svalget. Det visar sig, att dessa sjukdomar svara för 44 % av alla sjukdomsfall, 42 % bland manskap och 53 % bland övrig personal. Föregående år kom 45 % på dessa sjukdomar.

Tab. 3 ger närmare upplysningar om förekomsten av olika sjukdomar. Där anges bl. a., att vaccinationsbesvär orsakade 2 031 sjukdomsfall, praktiskt taget samtliga bland manskap, röda hund 2 395 fall, tuberkulos 748 fall, lunginflammation 661 fall, tarmkatarr och mag-tarmkatarr 6 977 fall, muskelinflammation och muskelreumatism 1 140 fall, inflammation i senskida 1 325 fall, böld 1 168 fall, ledvrickning 3 307 fall, benbrott 965 fall, krossår 4 629 fall, sår av skarpt eller spetsigt vapen 950 fall, skottsår 185 fall och skavsår 591 fall. I övrigt hänvisas till tabellen.

En särskild redovisning över antalet fall av *smittsamma könssjukdomar* bland manskapet lämnas i tab. 2 (bilagan). En del fall ha icke föranlett sjukskrivning och ingå därför ej i de uppgifter, som lämnas i tab. 3.

Bland fast anställt och värnpliktigt manskap förekommo 543 fall av

	Manskap				Övrig personal				Till- hoppa
	Armén	Ma- rinen	Flyg- vapnet	Samt- liga	Armén	Ma- rinen	Flyg- vapnet	Samt- liga	
Antal nyinsjuknade	67 533	10 447	9 686	87 666	11 644	3 107	6 041	20 792	108 458
Därav i % med									
Akuta infektionssjukdomar . . .	15·1	25·0	22·3	17·0	9·9	13·5	11·7	11·0	15·9
Zooparasitära sjukdomar . . .	0·1	0·4	0·4	0·2	0·0	0·1	0·0	0·0	0·2
Kroniska infektionssjukdomar . .	0·8	1·2	0·8	0·8	0·3	0·5	0·2	0·3	0·7
Ämnesomsätt.- o. blodsjukdom. .	0·2	0·2	0·1	0·2	0·4	0·2	0·2	0·3	0·2
Sinnessjukdomar	1·0	2·2	0·8	1·2	0·5	0·8	0·3	0·5	1·0
Nervsystemets sjukdomar . . .	1·5	1·6	1·0	1·5	2·1	3·0	1·5	2·0	1·6
Ögonsjukdomar	0·4	0·4	0·3	0·4	0·4	0·4	0·3	0·4	0·4
Öronsjukdomar	1·4	1·9	1·3	1·5	0·6	0·8	0·5	0·6	1·3
Cirkulationsorganens sjukdomar .	0·6	0·6	0·5	0·6	0·8	1·3	0·2	0·7	0·6
Andningsorganens sjukdomar . .	31·5	19·0	25·7	29·3	46·0	30·8	34·6	40·4	31·5
Matmältningsorganens sjukd. . .	17·5	24·0	26·2	19·2	17·9	26·1	32·7	23·4	20·0
Urin- o. könsorganens sjukdomar .	0·8	1·4	1·1	0·9	1·9	2·4	1·9	2·0	1·1
Rörelseorg. o. bensystem. sjukd. .	6·9	3·1	2·9	6·0	4·1	4·7	3·8	4·1	5·6
Hudsjukd. o. sjukd. i bindväven .	2·6	3·4	2·6	2·7	2·1	2·6	1·5	2·0	2·6
Svulster	0·1	0·2	0·0	0·1	0·1	0·3	0·0	0·1	0·1
Skador genom våld o. olycks- händelse samt akuta förgiftn.	14·4	10·0	10·4	13·5	8·9	7·2	7·6	8·3	12·5
Sjukd. av annan el. obestämd art .	0·1	0·2	0·1	0·1	0·1	0·2	0·2	0·1	0·1
Observationspatienter	5·0	5·2	3·5	4·8	3·9	5·1	2·8	3·8	4·6

dröppel, därav 256 vid armén, 192 vid marinen och 95 vid flygvapnet. Av de fast anställda, inalles 186, hade samtliga insjuknat under tjänstgöringen, varvid 120 smittats å förlägningsorten. Av de värnpliktiga, inalles 357, voro 13 sjuka vid inställelsen till tjänstgöring samt 200 smittade å förlägningsorten och 144 utom förlägningsorten under tjänstgöringstiden.

Av recidiverande syfilis förekommo 5 fall, varav 3 vid armén, 2 vid marinen och inget vid flygvapnet. Av nyförvärvad syfilis redovisas 23 fall, varav 9 vid armén, 11 vid marinen och 3 vid flygvapnet. Av de fast anställda, inalles 5, hade alla insjuknat under tjänstgöringstiden. Av de värnpliktiga, inalles 18, voro 10 sjuka vid inställelsen till tjänstgöring, medan de övriga 8 insjuknat under tjänstgöringstiden, därav 1 smittad å förlägningsorten.

Antalet *avlidna* vid försvaret redovisas i *tab. 5* (bilagan). Såsom angives i nedanstående tablå avledo 114 personer, varav 67 av manskap och 47 av övrig personal. Av dessa avlidna hade 52 varit sjukskrivna (se *tab. 1*).

	A n t a l a v l i d n a		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	42	24	66
Marinen	6	10	16
Flygvapnet	19	13	32
Summa	67	47	114

Våld och olyckshändelse utgjorde den viktigaste dödsorsaken bland manskap. Dit kunde räknas 52 av dödsfallen, varav 32 vid armén, 4 vid marinen och 16 vid flygvapnet. Förutom 13 omkomna vid flyghaverier märkas 4 fall av skottskada, 10 trafikolycka, 10 självmord och 6 drunkning. Av

andra dödsorsaker förekommo bland manskap inalles 15 fall, bland vilka märkas 3 fall av svulster.

Även bland övrig personal var våld och olyckshändelse den viktigaste gruppen med 19 fall. Bland dessa kommo främst 9 dödsfall vid flyghaveri. Av andra dödsorsaker, inalles 28, märkas främst 11 fall av svulster.

Sjukvård. I *tab. 6 a* och *6 b* (bilagan) redovisas omsättningen av militära och civila patienter å garnisonssjukhusen. Hela antalet under året nyintagna patienter uppgick till 17 905 mot 18 122 under föregående år. Antalet vårddagar för samtliga vårdade uppgick till 257 531 mot 242 858 föregående år. Av de intagna voro 14 281 civila med 213 427 vårddagar eller 82·9 % av samtliga vårddagar mot 81·5, 78·5, 70·0 och 43·8 % under åren 1950, 1948, 1946 och 1944. Vidare tillhörde av intaget manskap det största antalet eller 2 304 armén, medan 401 voro hänförliga till marinen och 118 till flygvapnet.

II. Armén.

(Berättelse avgiven av tf arméöverläkaren.)

A. Fältläkarkåren m. m.

Fältläkarkårens stat omfattar fr o m 1951 275 läkare, nämligen

- 1 arméöverläkare
- 7 fältläkare
- 40 regementsläkare
- 17 bataljonsläkare (Ca 27)
- 33 bataljonsläkare (Ca 25)
- 71 bataljonsläkare vid fältläkarkåren
- 15 extra bataljonsläkare
- 90 fältläkarstipendiater i fältläkarkåren.

Över stat kvarstodo 1 fältläkare, 9 regementsläkare och 1 bataljonsläkare (Försvarets sjukvårdsstyrelse och garnisonssjukhus).

Fältläkarkårens reservstat omfattar 3 fältläkare och 3 regementsläkare.

Fältläkarkårens reserv utgjordes vid 1951 års utgång av 257 läkare, därav 12 fältläkare, 19 regementsläkare och 226 bataljonsläkare.

Vid 1951 års ingång voro 1 regementsläkarbeställning (A 4) samt 16 bataljonsläkarbeställningar (I 4, I 7, I 8, I 12, I 17, I 19, P 3, A 5, A, 7, A 8, Ing 2, T 1, T 2 N, T 3, T 4, InfSS) vakanta.

Under år 1951 ha 1 regementsläkarbeställning (A 4) samt 6 bataljonsläkarbeställningar (I 4, I 8, A 5, A 8, Ing 2, T 3) kunnat återbesättas.

Under året ha till civil tjänst övergått 1 fältläkare (Kom.stab. Boden), 5 regementsläkare (I 4, I 12, I 19, P 12, GS Boden) och 1 bataljonsläkare (JS).

Vid 1951 års utgång voro 1 regementsläkarbeställning (S 1) samt 16 bataljonsläkarbeställningar (I 6, I 7, I 11, I 12, I 17, I 18, I 19, I 20, P 3, A 4, A 7, T 1, T 2 N, T 4, AJS, InfSS) vakanta.

Under år 1951 har avlidit regementsläkaren i fältläkarkårens reserv Carl Einar Gråå, bataljonsläkarna i fältläkarkårens reserv Folke Karl Boris Malmström och Carl Magnus Ryberg.

Svårigheterna att fylla de vakanta förbandsläkarbeställningarna ha under året ytterligare ökat. Sålunda ha vakanta platser flera gånger ledigförklarats utan att någon sökande anmält sig. Antalet vakanser står oförändrat vid årets utgång.

B. Utbildningsfrågor.

Läkarfältövning har icke anordnats under året. Ett antal läkare ha deltagit i underhållsfältövning.

Utbildning av äldre värnpliktiga tandläkare under repetitionsövningar har planlagts att fr o m år 1952 ske i form av assistenttjänstgöring vid kirurgisk avdelning. Ändamålet härmed är att dessa värnpliktiga skola bibringas ökad kompetens för krigsbefattningar såsom läkarassistenter i likhet med de yngre värnpliktiga tandläkarna, som genomgå assistenttjänstgöring under ordinarie värnpliktsutbildning.

Utbildningsbestämmelser för värnpliktiga läkare, tandläkare och apotekare (SU-fack) ha fastställts beträffande allmän del och soldat- och befälsutbildning. Beträffande fackutbildningen ha provisoriska bestämmelser utarbetats och tillämpats under året.

Utbildning av värnpliktiga röntgentekniker under 1. tjänstgöring har från och med år 1951 omlagts att huvudsakligen ske vid kurs i Kungl. Medicinalstyrelsens regi jämte praktisk tjänstgöring vid laboratorier.

Utbildning av vpl sjukvårdare i omhändertagande av psykiskt krigsskadade har påbörjats såsom en kortare kurs vid varje trängregemente. Riktlinjer ha uppdragits för upplysningsverksamhet vid förbanden angående krigsneuroser fr o m år 1952.

Erfarenheterna från den sjukhustjänstgöring om c:a 5 veckor, som ingår som ett led i utbildningen av värnpliktiga sjukvårdare, ha visat att elever, som äro mindre lämpade att tillgodogöra sig utbildningen i denna form, i fortsättningen icke böra beordras till utbildning vid lasarett.

Erfarenheterna från utbildningen av sjukvårdsmän vid förbanden ha varit goda. Krav på en förlängning av specialutbildningen har gjort sig gällande.

C. Sjukvårdsmateriel.

En ökning av sjukvårdsmannens utrustning med läkemedel bör övervägas och en översyn bör äga rum beträffande sjukvårdstrossens utrustning och möjligheterna att på lämpligaste sätt tillfälligt förse motståndsnästen, patruller m m med läkemedel och annan sjukvårdsutrustning.

D. Hälso- och sjukvård vid armén.

Hälsotillståndet har på det hela taget varit gott under året.

Den byggnadskvot armén erhållit har icke tillåtit erforderliga om- och tillbyggnader beträffande kasernerna. Som exempel måste ånyo framhållas det ur hygienisk synpunkt ofrånkomliga kravet på ökade förlägningsutrymmen vid Artilleriskjutskolan i Villingsberg. En betydande olägenhet är att gymnastikbyggnader ännu icke uppförts vid de nyare kasernerna, vilket bl a inverkar på värnpliktigas fritidssysselsättning. Förbandssjuk-

husen äro på många håll i behov av modernisering. I flera fall ha moderniseringar icke skett sedan sjukhusen byggdes i början av 1900-talet.

Bristen på truppinstruktörer samt det under året starkt ökade utbildningsarbetet i samband med krigsförbandsvisa repetitionsövningar ha medfört att befälets arbetsbörda på många håll orsakat uttrötning och förslitning.

Sedan nya bestämmelser utfärdats om manskapets fritid (go 1750/1951) ha de värnpliktigas behov av vila och sömn blivit bättre tillgodosett.

Redovisningssystemet för sjuka i fred lägger vid många förband under nuvarande förhållanden en orimligt stor ansvarsbörda på förbandsläkaren. Härtill bidrar följande. Den förutvarande underofficeren på sjukhuset har utbytts mot expeditionsföreståndare (överfurir), som ålagts för stor arbetsbörda inberäknat uppbördsmanansvaret för förbandets sjukvårdsmateriel. Vakanserna i läkarbeställningarna ha medfört att många bataljonsläkartjänster måste bestridas med unga färtläkarstipendiater och värnpliktiga läkare. Dessa äro under sin tidigare värnpliktstjänstgöring i huvudsak utbildade för tjänsten i krig och måste under tjänstgöringen vid förbandssjukhusen undervisas bl a om sjukredovisningen i fred. Deras tjänstgöringsperioder äro så korta, att de icke vinna stadga och rutin i denna del av arbetet innan de avlösas av nästa. Ansvar för begångna fel i redovisningen vilar helt på förbandsläkaren. Om en förenkling av redovisningssystemet icke synes möjlig, är det nödvändigt att bestämmelser utfärdas, som medge att ansvaret för redovisningen delegeras på annan personal. I annat fall kommer tyngdpunkten i många förbandsläkares arbete att förskjutas från den rent sjukvårdande verksamheten till den expeditionsmässiga.

Stockholm den 1 augusti 1952.

Eug. Strömberg.

III. Marinen.

(Berättelse avgiven av marinöverläkaren.)

A. Marinläkarkåren.

Marinläkarkårens stat omfattade under år 1951 sammanlagt 97 läkare, nämligen

- 1 marinöverläkare
- 3 förste marinläkare
- 1 marinläkare av 1. graden, sjukhusläkare
- 16 marinläkare av 1. graden
- 1 ögonläkare
- 57 marinläkare av 2. graden
- 18 marinläkarstipendiater.

En marinläkare av 1. graden har erhållit begärt avsked. Varken denna tjänst eller de i föregående årsberättelse såsom vakanta redovisade tre beställningarna som marinläkare av 1. graden ha under det gångna året lockat sökande. Vakanserna ha medfört svåra olägenheter, enär täta ombyten måst ske av för vakansernas fyllande ianspråktaga marinläkare av 2. graden och marinläkarstipendiater. Likaså medför obefintligheten av ögonläkarbeställning vid Sydkustens marindistrikt svåra olägenheter.

Samtliga de 57 tjänsterna såsom marinläkare av 2. graden voro vid årets utgång besatta. Två marinläkarstipendiattjänster voro vakanta och hade — dels genom att de uppkommit först mot årets slut dels genom att bättre urval bland sökande beräknades kunna erhållas sedan fackutbildningskurs avhållits under början av året 1952 — tillsvidare ej ledigförklarats.

Sammanlagt 20 beställningar ha under året nybesatts. Marinläkarkurs har den 15 oktober—24 november genomgåts av 15 marinläkare av 2. graden.

Fackutbildningskurs har den 10 januari—28 februari genomgåts av 26 värnpliktiga läkare.

Marinläkarkårens reserv räknade vid 1952 års ingång 137 marinläkare av vilka 59 tillhöra 1943 års reservorganisation.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen.

1. Sjukvårdspersonalen.

Fastställda utbildningskurser ha hållits för marinens sjukvårdspersonal av olika kategorier.

Extra sjuksköterskor, biträden och marinlottor ha måst anlitas under perioder med ökad sjuklighet och på grund av sjukdomsfall bland sjukvårdspersonalen.

2. De sanitära förhållandena i land.

Stockholms örlogsstation och varv. I en del byggnader ha sanitära förbättringar vidtagits. Arbeten för avloppsledningarnas anslutning till stadens nät ha pågått men ännu ej avslutats.

Karlskrona örlogsstation och varv. Förläggningslokalerna i avdelning Anckarstiernas äldre kasern äro ur hygienisk synpunkt icke godtagbara. Ombyggnad och modernisering av ifrågavarande kasern bör av hygieniska skäl icke vidare anstå.

Den i föregående årsberättelser framförda kritiken mot marinens charkuteri- och korvfabrik understrykes åter. Fabrikens lokalfråga måste snarast lösas på ett ur hygienisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nybyggnad synes härvid erforderlig.

Göteborgs örlogsstation och varv. Frånvaron av gymnastiklokal är anmärkningsvärd. Matinrättningen föredde vissa brister såsom avsaknad av tvättställ, för litet antal kylrum (endast ett), särskilt avvalningsrum saknas, likaså särskilt rum för förvaring av sill. Tillräcklig kvantitet varmvatten till diskmaskinen kan ej erhållas. Fortfarande får vatten uppvärmas och bäras till disken.

Vaxholms kustartilleriregemente. Den hittillsvarande bristfälliga matinrättningen är nu under ombyggnad. Under byggnadstiden måste en ännu sämre matinrättning användas. Ny badinrättning med simhall är nödvändig både för hygienen och för personalens trivsel. I övrigt äro de hygieniska förhållandena vid detta förband goda.

Karlskrona kustartilleriregemente. Mot kaserner och matinrättning vid huvudförläggningen vid Gräsvik finnes intet att anmärka. Smärre hygieniska förbättringar ha utförts såväl vid huvudförläggningen som å ett flertal ytterförläggningar. Åtskilliga förläggningslokaler i ytterförläggningarna äro behäftade med sanitära bristfälligheter. Vissa äldre byggnader äro hårt slitna vad beträffar golv- och väggbeklädnad. Badinrättningen på Kungsholms fort är i behov av renovering.

Gotlands kustartillerikår. De hygieniska förhållandena vid detta förband äro goda, dock ha anmärkningar av underhållsnatur starkt ökat under året; det synes som om underhållsanslagen alltför hårt nedskurits.

Älvsborgs kustartilleriregemente. Även vid detta förband kunna de hygieniska förhållandena betecknas som goda. Bad- och gymnastiklokaler borde emellertid finnas inom förläggningen.

Härnösands kustartilleridetachment. De brister beträffande förläggningslokalerna och badförhållandena som påtalats i föregående årsberättelser kvarstå alltjämt.

Sjökrigsskolan. De hygieniska förhållandena äro här goda. Dock kvarstå de olägenheter som äro förknippade med obefintliga badmöjligheter, se härom föregående årsberättelser.

Underofficersskolan. I stort sett äro de hygieniska förhållandena här goda men avsaknaden av badinrättning är även här kännbar.

3. De sanitära förhållandena till sjöss.

Liksom förut ha ombord kommenderade läkare, där så erfordras och kunnat ske, handhaft sjukvården även å andra till samma förband hörande fartyg. Marinförvaltningen har vid lämpliga tillfällen och i mån av tillgång på medel fortsatt de hygieniska förbättringar i stridsfartygens inredning m m, varom marinöverläkaren gjort framställning.

Av marinöverläkaren företagna inspektioner ävensom ombord kommenderade läkares berättelser ha givit vid handen följande:

Göta Lejon. En del skåp i manskapsköket äro så placerade, att utrymmet mellan skåpen och fartygssidan ej är tillgängligt för rengöring. Smuts och annan orenlighet samlas därför bakom skåpen. Annan placering av skåpen är önskvärd. I den mäss för högbåtsmän, som är belägen på huvuddäck om styrbord, är hygienien otillfredsställande. Mässen förfogar icke över anordningar för disk, varför en del av duschutrymmet användes för detta ändamål och som pentry, vilket ur hygienisk synpunkt är förkastligt.

Uppland och Öland. I UO-köken är ventilationen otillfredsställande. Tvättrum och kök äro försedda med otillräckligt antal färskvattenkranar.

Norrköping och Stockholm. I aktra kadettmässen saknas varje utrymme för diskning. Denna har utförts i respektive mäss' tvättrum, vilket måste betecknas som synnerligen ohygieniskt.

Patricia. Anordningarna beträffande kylförvaring av livsmedel äro fortfarande otillfredsställande.

Belos. De tekniskt-hygieniska förhållandena på detta rätt åldriga fartyg förete betydande brister, något som emellertid kommer att i möjligaste mån snarast avhjälpas.

Älvsnaabben. Alltjämt dålig ventilation i brödrummet.

Ej heller under det gångna året ha bad kunnat beredas manskapet i erforderlig omfattning. Anmärkningen gäller dock ej de nya kryssarna.

Behovet av utbåtsmoderfartyg förefinnes året runt.

Näringsstillståndet hos det sjökommenderade manskapet samt utspisningsförhållandena i övrigt ha ej givit anledning till anmärkningar. En del ombord kommenderade läkare ha framfört anmärkningar mot bristande personlig hygien av samma beskaffenhet som föranledde mig att i närmast föregående årsberättelse rikta en allvarlig maning om förbättring av den hygieniska standarden. Från flertalet håll ha emellertid rapporterna varit gynnsamma, varjämte mina egna iakttagelser nu givit vid handen att en påtaglig förbättring inträtt.

4. Sjukvårdslokalerna.

Någon förändring beträffande sjukstugan vid kustartilleriets förläggning i Härnösand har icke ägt rum. De i föregående årsberättelser omnämnda bristerna kvarstå alltså. Om- och tillbyggnad av sjukavdelningen synes — om den medicinska verksamheten skall kunna ske i enlighet med moderna medicinska principer — vara ofrånkomlig.

I Karlskrona avses sjukvårdsförhållandena vad flottan beträffar organiseras så att av det nuvarande sjukhuset vid avdelning Anckarstierna skulle skapas en central sjukvårdsinrättning för hela örlogsstationen. De övriga sjukavdelningarna för sluten vård skulle därmed nedläggas respektive ställas i reserv under det att mottagningsavdelningar allttjämt skulle drivas såväl vid sjömansskolan som vid värnpliktsskolan. Sistnämnda skolas mottagningsavdelning avses i samband härmed moderniseras och utrymmena i viss mån omdisponeras.

Vid marinens underofficersskola råder allttjämt samma ohållbara provisorium, vilket sedan flera år påtalats. De härmed förenade olägenheterna äro betydande och borde föranleda snara åtgärder.

5. Sjukvårdsmaterielen.

En viss modernisering och komplettering av utrustningen på flottans enheter har ägt rum, bl a har tillförts makrodex, intubationsbestick m m.

Försök med nya gipsförpackningar ha påbörjats, likaså ha försök med en moderniserad brännskadebehandling inletts.

För kustartilleriet har fastställts en helt ny utrustningsförteckning (Sjv Utr II B) och i samband härmed har en viss komplettering och modernisering av utrustningen skett.

Stockholm den 28 april 1952.

Herbert Westermarck.

IV. Flygvapnet.

(Berättelse avgiven av flygöverläkaren.)

A. Läkare vid flygvapnet.

Antalet läkarbeställningar på flygvapnets s t a t är följande:

- 1 flygöverläkare
 - 2 förste flygläkare
 - 20 flygläkare av 1. graden
 - 26 flygläkare av 2. graden.
- På r e s e r v s t a t finnes en beställning såsom flygläkare av 1. graden.
I flygvapnets r e s e r v funnos vid årets slut nio flygläkare.
Vid årets utgång voro samtliga läkarebefattningar besatta.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet.

1. Sjukvårdslokalerna.

En första etapp av renoveringen av sjukhuset vid Västmanlands flygflottilj har under året genomförts.

De nu utförda reparationsarbetena utgöra dock endast en del av de förbättringar, som äro trängande nödvändiga, varför medel för fortsatta reparationsarbeten äro oundgängligen nödvändiga.

2. Läkarundersökning av flygande personal.

Resultatet av läkarundersökningarna i samband med inryckning till första flygutbildning av den för flygtjänstgöring såsom flygförare avsedda personalen finnes för åren 1950 och 1951 sammanställt i tabell 7.

År 1951 godkändes av de sålunda undersökta 86 % mot 81 % föregående år.

Under år 1951 har av i flygtjänst såsom flygförare varande personal, vilka undergått föreskriven läkarundersökning, 98 % godkänts för fortsatt full flygtjänstgöring och 1 % godkänts med viss inskränkning, under det att 1 % underkänts för fortsatt flygtjänstgöring.

3. Olycksfall i samband med flyghaverier.

De olycksfall i samband med flyghaverier, som ägt rum åren 1942—1951, återfinnas i tabell 8. Olycksfallen äro indelade i tre grupper, nämligen olycksfall med dödlig utgång inom 90 dagar efter haveriet, svåra och lätta skador.

Under 1951 ha 17 haverier med dödlig utgång förekommit, varvid 23 personer omkommit.

Vid sex tillfällen ha kollisioner i luften skett mellan flygplan, vilka alla varit ensitsiga jaktflygplan. Av samtliga tolv flygförare ha sex personer omkommit. Vid kollisionerna ha två förare kunnat företaga landning utan personskada och fyra flygförare räddat sig genom fallskärmshopp.

Vid ett haveri omkom tre personer. Vid vart och ett av fyra haverier omkom två personer. Av dessa haverier utgjordes två av ovanstående kollisionshaverier. Slutligen har vid vart och ett av tolv haverier en person dödats.

Dessutom har vid flygning *utom tjänsten* ett haveri inträffat, varvid en civil passagerare omkom. Flygföraren företog denna flygning trots personligt flygförbud.

Svåra skador ha förekommit i ett fall. Lättare skador i form av kontusioner och mjukdelsskador ha förekommit i sex fall.

4. Sjuktransportflygningar.

Under 1951 har flygvapnet disponerat fem sjuktransportplan. Av dessa var ett typ Junkers, byggt 1935, ett av typ Beechcraft, byggt 1940, ett av typ Grumman Goose byggt 1942 och två av typ Norduyn Norseman, byggda år 1943. Ett av de senare har varit stationerat för tjänst vid Hägernäs, under det att de övriga fyra ambulansplanen ha avsetts för sjuktransporter i Norrland. Under en tid av året har sjuktransportplanet typ Beechcraft varit utlånat till Norsk-svensk-engelska Antarktisexpeditionen för fotograferingsflygning.

Sjuktransportplanet av typen Grumman Goose inköptes under senare delen av året och har varit stationerat vid Norrbottens flygbaskår.

Beträffande verkställda sjuktransportflygningar under 1951 hänvisas till tabell 9.

Stockholm i mars 1952.

E. Westerberg.

Tab. 1. Sjukligheten bland

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kvarligg. från 1950	Under året insjuk-							
Truppförband och förläggningssort			Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
Armén										
Manskap		265	6 424	7 982	6 862	3 256	3 459	7 162	5 551	5 852
I. Milo.		36	1 316	1 745	1 769	629	564	1 360	1 363	1 235
1	Norra skånska inf.reg. (Kristianstad)	3	333	163	198	67	66	133	176	204
2	Södra „ (Ystad) . . .	6	182	371	265	126	107	283	141	141
3	Kronobergs regemente (Växjö) . . .	—	139	152	334	56	39	146	149	133
4	Norra Smålands reg. (Eksjö) . . .	5	158	311	173	55	40	222	304	322
5	Skånska kavallerireg. (Hälsingborg) . .	4	56	50	47	29	31	54	39	24
6	Skånska pansarreg. (Hälsingborg) . .	5	53	105	115	28	15	41	75	51
7	Wendes artillerireg. (Kristianstad) . .	6	91	109	123	45	43	69	102	41
8	Smålands artillerireg. (Jönköping) . .	—	122	132	183	48	101	148	91	130
9	Skånska luftvärnsreg. (Malmö) . . .	5	57	93	90	26	14	48	31	31
10	Göta ingenjörkår (Eksjö)	—	67	172	113	95	58	149	165	71
11	Skånska trängreg. (Hässelholm) . . .	2	58	87	128	54	50	67	90	87
II. Milo.		16	863	1 220	693	328	336	1 206	568	1 040
1	Jämtlands fältjägarreg. (Östersund) .	6	270	369	185	88	79	257	164	280
2	Hälsinge regemente (Gävle)	1	172	293	195	99	56	189	109	169
3	Västernorrlands regemente (Sollefteå) .	1	118	156	56	35	100	355	118	336
4	Norrlands artillerireg. (Östersund) . .	3	114	163	104	40	52	203	47	160
5	Sundsvalls luftvärnskår (Sundsvall) . .	1	25	76	84	12	17	73	21	24
6	Norrlands trängreg. (Sollefteå) . . .	4	164	163	69	54	32	129	109	71
III. Milo.		54	1 345	1 418	1 402	647	757	1 607	1 344	1 142
1	Älvsborgs regemente (Borås)	7	100	142	175	70	38	309	258	186
2	Hallands „ (Halmstad)	3	186	280	280	92	120	208	147	161
3	Bohusläns „ (Uddevalla)	10	236	208	202	147	113	197	311	265
4	Livregementets husarer (Skövde) . . .	1	116	103	167	47	41	156	113	121
5	Skaraborgs pansarregemente (Skövde) .	8	268	224	218	114	258	421	173	163
6	Göta artilleriregemente (Göteborg) . .	15	132	159	138	33	39	70	107	92
7	Karlsborgs luftvärnsreg. (Karlsborg) .	2	96	88	65	51	43	70	57	23
8	Göteborgs „ (Göteborg)	2	84	96	80	27	31	78	65	47
9	Göta trängreg. (Skövde)	6	127	118	77	66	74	98	133	84
IV. Milo.		104	1 708	2 145	1 890	1 139	1 074	1 599	1 455	1 237
1	Svea livgarde (Stockholm)	16	301	451	263	266	145	262	266	188
2	Livgrenadjärregementet (Linköping) .	14	203	143	161	28	32	109	149	65
3	Upplands regemente (Uppsala)	10	130	209	227	154	167	212	166	212
4	Livregementet till häst (Stockholm) .	5	58	70	37	30	44	34	49	63
5	Göta pansarlivgarde (Enköping) . . .	4	90	65	51	21	23	61	29	45
6	Södermanlands pansarreg. (Strängnäs)	3	98	79	99	70	89	86	169	60
7	Svea artillerireg. (Stockholm)	6	123	163	166	72	57	108	77	152

försvarets personal år 1951.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
n a d e					Avförda				Kvarligg. till 1952	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst-föringsdagar
September	Oktober	November	December	Summa	Döda	Olagliga till fort- satt krigsföring	Tullägga odag- liga till fortsatt krigsföring	Dagliga till fortsatt krigs- föring		vid truppen	A militär- sjukhus	A civilt sjukhus	Summa	
6 282	5 839	5 424	3 440	67 533	61 279	4 987	1289	15	228	128 224	242 420	24 026	394 670	2-7
1 197	996	1 082	709	13 965	13 009	736	212	3	41	26 807	52 852	6 067	85 726	2-8
70	132	143	94	1 779	1 713	57	8	—	4	3 634	4 686	716	9 036	2-1
145	179	173	111	2 224	2 122	78	25	—	5	4 466	8 162	1 842	14 470	3-7
210	160	239	137	1 894	1 843	43	8	—	—	2 356	9 474	406	12 236	3-4
292	134	130	122	2 263	2 227	24	12	—	5	6 205	8 171	436	14 812	3-9
47	79	47	19	522	454	58	11	2	1	671	2 105	293	3 069	2-3
56	45	49	30	663	652	5	—	—	11	1 881	2 514	347	4 742	2-7
34	37	50	39	783	596	122	64	—	7	1 825	3 356	271	5 452	2-2
148	90	75	48	1 316	1 239	63	13	—	1	1 463	4 117	545	6 125	2-0
47	26	40	25	528	451	50	28	1	3	976	1 777	286	3 039	1-7
85	54	48	48	1 125	947	143	34	—	1	1 474	4 739	216	6 429	3-5
63	60	88	36	868	765	93	9	—	3	1 856	3 751	709	6 316	2-7
740	759	655	380	8 788	7 971	646	155	1	31	16 792	31 434	3 487	51 713	2-8
183	155	199	151	2 380	2 254	108	19	—	5	6 850	8 257	1 047	16 154	3-8
218	108	89	55	1 752	1 650	87	13	1	2	1 811	7 355	556	9 522	2-4
133	126	163	76	1 772	1 490	242	37	—	4	4 501	5 760	621	10 882	3-0
86	218	51	24	1 262	1 062	136	58	—	9	1 436	3 742	623	5 801	2-4
43	42	35	23	475	435	29	11	—	1	412	1 669	409	2 490	2-0
77	110	118	51	1 147	1 080	44	17	—	10	1 782	4 651	431	6 864	2-8
1 609	1 440	1 021	767	14 499	12 458	1 644	404	3	44	25 836	42 422	4 535	72 798	2-9
186	151	101	59	1 775	1 395	244	135	—	8	3 461	4 585	726	8 772	2-0
156	140	116	71	1 957	1 860	80	17	1	2	4 148	4 961	554	9 663	2-8
392	384	208	131	2 794	2 349	369	76	—	10	1 664	10 969	1 309	13 942	4-6
175	87	49	61	1 236	1 044	156	34	1	2	1 666	3 887	100	5 653	2-6
313	185	135	148	2 620	2 224	355	37	1	11	5 066	4 497	606	10 169	2-9
119	186	104	71	1 250	1 035	195	31	—	4	2 746	4 032	556	7 334	3-1
72	91	77	60	773	771	1	—	—	3	2 177	3 419	91	5 687	2-9
82	102	160	102	954	944	9	3	—	—	2 148	3 001	155	5 304	3-9
114	114	71	64	1 140	836	235	71	—	4	2 760	3 071	438	6 269	3-4
1 478	1 503	1 585	954	17 767	16 322	1 102	361	4	82	37 303	61 504	4 378	103 185	2-6
390	262	321	156	3 271	3 002	231	45	1	8	6 748	11 444	337	18 529	3-6
61	141	82	44	1 218	1 186	37	7	—	2	2 574	6 130	754	9 458	3-0
221	167	165	102	2 132	1 815	228	87	—	12	4 723	6 376	580	11 679	3-0
58	95	73	54	665	605	41	20	—	4	1 744	2 239	213	4 196	2-6
13	31	56	33	518	475	33	9	1	4	1 000	1 957	141	3 098	1-6
117	104	131	30	1 132	1 091	21	19	—	4	1 943	3 748	270	5 961	2-0
94	69	68	75	1 224	1 027	151	45	—	7	1 810	4 162	47	6 019	2-9

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Kvarligt från 1951	Under året insjuk-							
	Truppförband och förläggningssort		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
8	Östgöta luftvärnsreg. (Linköping) . .	7	87	71	92	43	62	130	83	44
9	Stockholms luftvärnsreg. (Stockholm)	3	110	208	127	36	76	137	127	62
10	Svea ingenjörkår (Stockholm)	14	61	97	131	105	68	144	110	69
11	Signalregementet (Stockholm)	7	131	131	185	66	68	59	38	68
12	Svea trängkår (Linköping)	14	97	184	119	61	59	138	107	75
13	Inf. K S, A I S (Stockholm)	—	20	18	5	12	14	28	21	13
14	Krigsskolan (Stockholm)	—	11	3	2	9	14	5	2	2
15	Arméns underofficersskola (Uppsala) .	—	61	65	35	56	40	8	1	13
16	Infanteriskjutskolan (Stockholm) . .	1	91	166	173	103	105	54	40	84
17	Ridskolan (Strömsholm)	—	1	1	—	2	—	2	10	1
18	Tygförvaltningsskolan (Stockholm) .	—	35	21	17	5	11	22	11	21
V. Milo.		18	448	584	455	200	334	652	400	446
1	Värmlands regemente (Karlstad) . . .	5	88	87	115	51	58	114	115	98
2	Livregementets grenadjärer (Örebro) .	5	142	203	147	33	80	169	81	104
3	Dalregementet (Falun)	8	124	168	72	47	52	153	55	99
4	Bergslagens art.reg. (Kristinehamn) .	—	77	115	143	50	78	117	40	64
5	Göta trängkårkomp. (Nora)	—	17	11	8	5	12	20	19	30
6	Artilleriskjutskolan (Villingsberg) . .	—	—	—	—	14	54	79	90	51
VI. Milo.		30	600	647	501	251	327	634	356	703
1	Norrbottnens regemente (Boden) . . .	8	142	183	132	61	83	175	79	160
2	Västerbottens regemente (Umeå) . . .	2	105	146	106	34	46	119	73	198
3	Norrlands dragonregemente (Umeå) . .	3	61	53	68	54	58	92	64	114
4	Bodens artilleriregemente (Boden) . .	5	66	73	51	35	28	67	36	46
5	Luleå luftvärnskår (Luleå)	3	52	40	37	35	34	53	39	45
6	Bodens ingenjörkår (Boden)	7	88	90	36	13	52	57	22	77
7	Signalregementets komp. i Boden . . .	1	42	39	41	12	21	38	17	33
8	Arméns jägarskola (Kiruna)	1	44	23	30	7	5	33	26	30
VII. Milo.		7	144	223	122	62	67	104	65	49
1	Gotlands infanteriregemente (Visby) .	7	89	135	64	44	61	88	48	33
2	Gotlands artillerikår (Visby)	—	55	88	58	18	6	16	17	16
Övrig personal.		348	1 782	1 293	1 115	798	759	767	515	609
1	I. militärområdet	45	255	219	185	115	109	116	71	111
2	II. »	30	276	170	138	93	84	101	90	102
3	III. »	50	284	220	182	155	108	105	84	81
4	IV. »	150	606	425	423	280	325	294	186	184
5	V. »	37	96	104	77	58	55	64	35	50
6	VI. »	27	212	118	90	80	67	72	42	73
7	VII. »	9	53	37	20	17	11	15	7	8

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
n a d e					Avförda				Kvarligg. till 1952	Antalet sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar	
September	Oktober	November	December	Summa	Dugliga till fortsätt. krigsföring	Tillfälligt odugliga till fortsätt. krigsföring	Odugliga till fortsatt krigsföring	Döda		vid trappan	& militär-sjukhus	& civila sjukhus	Summa		
52	61	47	28	800	625	126	53	—	3	934	2 639	330	3 903	1·4	8
73	94	127	48	1 225	1 155	53	17	—	3	1 445	5 303	41	6 789	2·8	9
150	127	68	59	1 189	1 147	37	12	—	7	3 531	3 283	173	6 987	2·3	10
67	70	127	74	1 084	980	81	24	1	5	2 879	3 382	103	6 364	2·6	11
73	101	184	70	1 268	1 229	26	8	1	18	2 930	5 661	1 043	9 634	2·9	12
10	13	17	29	200	192	7	1	—	—	518	384	38	940	0·9	13
—	29	25	15	117	114	2	—	—	1	12	931	46	989	1·5	14
10	22	26	25	362	361	—	—	—	1	430	829	142	1 401	0·8	15
79	101	46	106	1 148	1 104	28	14	—	3	3 164	2 795	117	6 076	1·3	16
—	2	4	—	23	23	—	—	—	—	125	18	3	146	1·4	17
10	14	18	6	191	191	—	—	—	—	793	223	—	1 016	2·5	18
726	497	428	235	5 435	5 049	345	53	2	4	9 568	22 336	2 128	34 032	2·2	
108	108	100	79	1 121	1 111	13	1	—	1	1 303	5 718	801	7 822	2·3	1
116	122	112	46	1 355	1 317	36	5	2	—	1 955	6 615	368	8 838	2·2	2
303	129	162	74	1 438	1 293	131	21	—	1	2 867	5 950	421	9 238	2·3	3
115	82	46	28	955	783	147	23	—	2	1 655	2 874	281	4 810	1·8	4
22	6	7	8	165	147	17	1	—	—	581	528	121	1 230	1·4	5
62	50	1	—	401	398	1	2	—	—	1 207	651	136	1 994	2·4	6
449	521	542	298	5 829	5 336	422	81	2	18	9 651	23 124	2 623	35 398	2·3	
95	138	112	77	1 437	1 373	49	13	2	8	2 668	5 655	170	8 493	2·3	1
84	91	95	60	1 157	1 151	4	3	—	1	1 386	3 615	919	5 920	2·1	2
71	56	48	21	760	601	130	30	—	2	1 413	1 814	695	3 922	2·0	3
58	84	91	46	681	668	10	6	—	2	1 326	4 423	36	5 785	2·1	4
45	48	69	42	539	445	80	13	—	4	1 127	1 781	624	3 532	3·4	5
32	34	81	19	601	532	67	8	—	1	1 083	2 275	32	3 390	2·0	6
23	28	25	22	341	333	5	4	—	—	551	1 589	—	2 140	3·2	7
41	42	21	11	313	233	77	4	—	—	97	1 972	147	2 216	1·8	8
83	123	111	97	1 250	1 134	92	23	—	8	2 267	8 748	808	11 823	2·6	
62	100	77	63	864	755	92	23	—	1	560	5 616	530	6 706	2·1	1
21	23	34	34	386	379	—	—	—	7	1 707	3 132	278	5 117	3·7	2
796	1 045	1 182	983	11 644	11 729	—	—	18	245	101 537	6 883	12 758	121 178	3·0	
119	159	175	149	1 783	1 786	—	—	2	40	16 035	1 130	2 026	19 191	2·6	1
95	111	153	124	1 537	1 541	—	—	—	25	10 495	524	1 365	12 384	2·6	2
117	161	176	132	1 805	1 820	—	—	4	31	17 177	715	2 416	20 308	3·0	3
316	428	455	356	4 278	4 332	—	—	8	88	37 065	3 164	3 769	43 998	3·6	4
65	69	78	77	828	832	—	—	—	12	6 798	487	1 008	8 293	2·5	5
63	99	117	113	1 146	1 134	—	—	—	39	11 240	498	1 768	13 506	3·3	6
21	18	28	32	267	264	—	—	2	10	2 727	365	406	3 498	2·3	7

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		Kvarligg. från 1951	Under året insjuk-								
Förband			Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September
Marinen											
Manskap		121	1 296	1 558	1 434	984	783	545	637	717	911
1 Flottans fartyg	22	107	130	162	97	97	80	83	119	69	
2 Flottan i övrigt	76	586	735	369	384	339	212	309	251	216	
3 Stockholm	37	190	188	114	126	90	89	75	74	99	
4 Karlskrona	27	308	458	166	199	211	88	199	117	83	
5 Göteborg	12	88	89	89	59	38	35	35	60	34	
6 Kustartilleriet	22	510	562	795	303	224	192	166	279	577	
7 Vaxholm	11	146	115	243	94	68	79	44	83	143	
8 Karlskrona	3	108	185	160	78	59	43	50	71	155	
9 Färösund	2	57	53	43	18	13	6	12	8	92	
10 Älvsborg	6	128	172	288	97	66	52	36	98	158	
11 Hemsö	—	71	37	61	16	18	12	24	19	29	
12 Skolor	1	93	131	108	150	123	61	79	68	49	
13 Sjökrigsskolan	—	19	19	17	11	6	4	18	11	10	
14 Marinens underoff.skola	—	34	28	25	30	47	17	8	9	18	
15 Flottans sjömansskola	1	40	84	66	109	70	40	53	48	21	
Övrig personal.											
	139	443	374	301	260	223	194	124	173	213	
1 Flottans fartyg	1	11	17	8	7	7	7	1	6	6	
2 Flottan i övrigt	95	191	156	133	107	104	75	64	86	106	
3 Kustartilleriet	34	193	161	135	111	89	97	40	62	83	
4 Skolor	9	48	40	25	35	23	15	19	19	18	
Flygvapnet											
Manskap	77	1 192	1 108	949	863	648	653	490	618	570	
1 F 1. Västmanlands flygflottilj	10	115	110	138	94	73	65	41	59	51	
2 F 2. Roslagens »	5	36	56	47	50	66	31	15	20	31	
3 F 3. Östgöta »	2	36	34	35	22	18	16	28	29	28	
4 F 4. Jämtlands »	4	42	70	59	18	17	18	16	15	16	
5 F 5. Krigsflygskolan	1	46	57	34	21	5	25	35	41	19	
6 F 6. Västgöta flygflottilj . . .	5	46	36	20	29	26	11	9	22	15	
7 F 7. Skaraborgs »	4	106	81	62	64	32	29	16	33	26	
8 F 8. Svea »	7	89	87	69	64	66	82	32	51	66	
9 F 9. Göta »	2	51	53	54	50	45	31	25	32	34	
10 F 10. Skånska »	2	44	24	37	42	25	25	46	56	37	
11 F 11. Södermanlands »	6	137	136	50	36	15	23	14	21	22	
12 F 12. Kalmar »	—	40	44	64	65	49	24	15	31	47	
13 F 13. Bråvalla »	5	38	35	39	30	15	34	16	20	21	
14 F 14. Hallands »	4	38	29	35	55	32	30	23	22	19	
15 F 15. Hälsinge »	2	57	25	26	18	24	30	16	25	25	
16 F 16. Upplands »	5	61	55	62	84	35	43	45	37	42	
17 F 17. Blekinge »	3	62	74	53	49	18	29	29	22	30	
18 F 18. Södertörns »	7	82	71	41	53	47	49	47	50	24	
19 F 21. Norrbottens flygbaskår .	3	66	31	23	19	40	58	22	32	17	
Övrig personal											
	99	743	618	560	451	356	457	308	374	462	

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
n a d e				Avförda				Kvarligg till 1952	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- försdagar
Oktober	November	December	Summa	Dupliska till fortsatt krigs- tjänstgöring	Tillf. odugliga till fortsatt krigstjänstg.	Odugliga till fort- satt krigstjänstg.	Döda		vid truppen	& militär- sjukhus	& civilt sjuk- hus	Summa	
713	528	391	10 447	9 545	692	259	5	67	28 579	35 291	8 885	72 755	3.0
53	69	48	1 114	1 032	102	—	1	1	2 526	2 710	715	5 951	2.1
427	300	239	4 367	4 016	190	180	2	55	15 624	16 213	6 639	38 476	3.8
131	117	100	1 393	1 308	32	54	2	34	6 807	7 006	1 767	15 580	5.5
263	159	122	2 373	2 142	125	118	—	15	6 623	7 571	3 705	17 899	3.6
33	24	17	601	566	33	8	—	6	2 194	1 636	1 167	4 997	2.4
187	109	74	3 978	3 517	394	79	2	8	8 946	11 934	1 343	22 223	2.6
89	17	21	1 142	972	153	27	—	1	3 340	2 953	80	6 373	3.3
46	49	31	1 035	914	92	27	2	3	1 786	4 189	571	6 546	2.0
8	5	1	316	290	22	5	—	1	516	1 229	113	1 858	2.2
18	20	12	1 154	1 025	116	16	—	3	2 434	2 674	546	5 654	2.7
26	9	9	331	316	11	4	—	—	870	889	33	1 792	3.2
46	50	30	988	980	6	—	—	3	1 483	4 434	188	6 105	2.1
14	18	8	155	155	—	—	—	—	225	738	—	963	1.7
32	32	22	302	296	6	—	—	—	476	948	7	1 431	1.3
—	—	—	531	529	—	—	—	3	782	2 748	181	3 711	3.1
260	308	234	3 107	3 147	2	—	8	89	32 038	2 603	5 781	40 422	3.5
2	5	3	80	79	2	—	—	—	368	64	63	495	0.8
132	142	131	1 427	1 456	—	—	4	62	17 559	1 764	4 026	23 349	4.5
99	129	85	1 284	1 291	—	—	4	23	11 582	667	1 459	13 708	3.1
27	32	15	316	321	—	—	—	4	2 529	108	233	2 870	2.5
925	982	688	9 686	9 319	296	95	4	49	30 482	28 783	5 903	65 168	2.1
79	88	47	960	965	—	—	—	5	2 042	4 934	592	7 568	1.9
42	46	25	465	426	32	7	1	4	1 922	2 115	93	4 130	2.8
34	33	26	339	308	26	6	—	1	725	1 100	315	2 140	1.8
29	31	35	366	354	11	4	—	1	1 038	1 297	391	2 676	2.0
29	42	26	350	355	18	7	—	1	612	1 580	376	2 568	1.6
42	32	18	306	286	17	6	—	2	1 062	847	40	1 949	1.3
40	52	41	582	578	—	4	—	4	1 972	1 325	327	3 624	1.9
74	89	73	842	779	55	9	—	6	2 724	1 435	148	4 307	2.8
68	52	40	535	532	3	—	—	2	1 330	579	190	2 099	1.2
28	43	15	422	405	15	3	—	1	1 373	1 165	156	2 694	1.5
77	84	72	687	675	14	2	—	2	2 197	1 852	790	4 839	2.2
56	57	49	541	541	—	—	—	—	1 111	1 523	387	4 021	3.2
45	37	28	358	348	3	8	—	4	1 592	691	247	2 530	2.8
27	30	22	363	366	—	1	—	—	958	1 357	146	2 461	1.7
28	28	19	321	291	24	8	—	—	548	1 055	123	1 726	1.1
71	86	60	681	626	45	8	1	6	1 428	2 107	378	3 913	2.1
63	48	29	506	486	10	10	1	2	2 795	1 465	596	4 856	2.9
60	71	49	644	634	6	6	—	5	2 221	1 620	83	3 924	2.4
33	33	14	388	364	17	6	1	3	1 832	786	525	3 143	2.5
585	659	468	6 041	6 063	—	1	1	75	36 755	2 548	6 584	45 887	3.2

Tab. 3. Sjukdomar bland personal vid försvaret år 1951.

Anm. Tabellen avser under året nyttillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

Sjukdomar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Manskap				Övrig personal				Totalt	
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa		
I. Bildningsfel, medfödda sjukdomar	9	4	7	20	—	—	1	1	21	
II. Akuta infektionssjukdomar	10168	2610	2159	14937	1155	420	707	2282	17219	
1 Smittkoppor. Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vattenkoppor. Varicellæ	192	57	36	285	11	3	7	21	306	—
3 Scharlakansfeber. Scarlatina	40	12	4	56	4	2	—	6	62	—
4 Mässling. Morbilli	154	19	18	191	4	1	4	9	200	—
5 Röda hund. Rubella	1270	605	377	2252	63	30	50	143	2395	—
6 Fläcktyfus. Typhus exanthematicus	—	—	—	—	2	—	—	2	2	—
7 Tarmtyfus. Febris typhoides	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Paratyfus. Paratyphus	—	2	—	2	—	—	—	—	2	—
9 Asiatisk kolera. Cholera asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Inhemsk kolera. Cholera nostras	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 Rödsot. Dysenteria	—	15	—	15	—	—	—	—	15	—
12 Stelkramp. Tetanus	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—
13 Ros. Erysipelas	5	3	1	9	2	3	2	7	16	—
14 Sept. lymfåder- och lymfkörtelinflammation. Lymphangitis et lymphadenitis sept.	98	14	14	126	8	1	3	12	138	—
15 Blodförgiftning. Varfeber. Septicæmia. Pyæmia	5	2	—	7	1	1	1	3	10	—
16 Ak. ledgångsreumatism. Rheumatismus articul. ac.	128	23	8	159	14	4	4	22	181	—
17 Halsfluss. Angina tonsillaris	5310	1067	1016	7393	747	202	448	1397	8790	—
18 Difteri. Diphtheria	1	19	—	20	1	—	8	9	29	—
19 Pässjuka. Parotitis epidemica	626	182	118	926	37	8	15	60	986	—
20 Kikhosta. Pertussis	—	18	—	18	—	8	—	8	26	—
21 Influensa. Influenza epidemica	562	73	102	737	179	87	82	348	1085	—
22 Akut barnförlamning. Poliomyelitis anterior ac.	33	3	3	39	1	1	1	3	42	—
23 Sömnssjuka. Encephalitis lethargica	4	2	—	6	3	—	—	3	9	—
24 Epid. hjärnhinneinflamm. Mening. cerebrosp. epid.	3	—	1	4	1	1	1	3	7	—
25 Undulantfeber. Febris undulans	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26 Denguefeber. Febris denguis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27 Dröppel. Gonorrhoea	127	149	35	311	5	2	5	12	323	—
28 Enkelt vener. sår (med följsjukdomar). Ulcus molle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Vaccinationsbesvär	1420	242	361	2023	2	3	3	8	2031	—
30 Feber av obestämd art. Febricula. Febris ephemera	18	31	6	55	11	43	2	56	111	—
31 Andra akuta infektionssjukdomar. Aliæ infectiones	172	72	59	303	58	20	71	149	452	—
III. Zooparasitära sjukdomar	79	44	37	160	4	2	3	9	169	
32 Trikinsjukdom. Trichinosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33 Masksjukdom. Helminthiasis	10	2	—	12	2	2	1	5	17	—
34 Skabb. Scabies	65	41	37	143	2	—	2	4	147	—
35 Andra zooparasitära sjukdomar	4	1	—	5	—	—	—	—	5	—

Rättelse.

I årsberättelsen för 1951 skall på sid. 29 rad 6 fläcktyfus siffran 2 i kol. 6 utgå.

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar		Manskap				Övrig personal				Totalt
		Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa	
	IV. Kroniska infektionssjukdomar	524	129	73	726	33	15	12	60	786
36 a	Lungtuberkulos. Tuberculosis pulmonum	480	105	65	650	24	11	10	45	695
36 b-i	Tuberkulos i andra organ. Tuberculosis organorum aliorum	30	9	3	42	9	—	2	11	53
37 a	Nyförvärvad syfilis. Syphilis recens	9	11	2	22	—	—	—	—	22
37 b	Recidiverande syfilis. Syphilis recidivans	4	3	—	7	—	1	—	1	8
38	Andra kroniska infektionssjukdomar . .	1	1	3	5	—	3	—	3	8
	V. Ämnesomsättnings- och blod- sjukdomar	108	19	13	140	41	8	7	56	196
39	Bleksot. Blodbrist. Anæmia.	7	1	1	9	19	2	3	24	33
40	Blodfläcksjuka. Morbus macul. Werlhofii. Purpura	—	1	—	1	—	—	—	—	1
41	Skörbjugg. Scorbutus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Blödaresjuka. Hæmophilia	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Gikt. Arthritis vera s. urica	2	—	—	2	1	—	—	1	3
44	Sockersjuka. Diabetes mellitus	49	7	4	60	15	1	1	17	77
45	Basedows sjukdom. Morbus Basedowii	13	3	—	20	4	2	2	8	28
46	Andra ämnesomsättnings- och blodsjuk- domar	37	7	4	48	2	3	1	6	54
	VI. Kroniska förgiftningssjukdomar	2	3	—	5	4	2	—	6	11
47	Kronisk alkoholförgiftning. Alcoholismus chron	2	3	—	5	4	2	—	6	11
48	Andra kroniska förgiftningssjukdomar .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49	VII. Sinnessjukdomar . . .	707	235	81	1023	58	24	18	100	1123
	VIII. Nervsystemets sjukdomar	1034	172	99	1305	243	94	88	425	1730
50	Nervinflammation. Neuritis. Polyneuritis	42	1	1	44	5	—	2	7	51
51	Nervsmärta. Neuralgia	343	12	18	373	69	10	12	91	464
52	Perifer förlamning. Paresis. Paralysis .	21	1	3	25	2	2	2	6	31
53	Fallandesot. Epilepsia	36	20	3	59	5	2	—	7	66
54	Nervsvaghet. Neurasthenia	225	95	37	357	81	58	29	168	525
55	Ryggmärgsinflammation. Myelitis . . .	—	—	—	—	—	—	1	1	1
56	Hjärnhinneinflammation. Meningitis cere- bri	11	—	2	13	2	—	1	3	16
57	Hjärnblödning. Hæmorrhagia cerebri .	1	2	—	3	4	—	—	4	7
58	Andra sjukdomar i nervsystemet . . .	355	41	35	431	75	22	41	138	569
	IX. Ögonsjukdomar	300	37	30	367	51	14	17	82	449
59 a-c	Conjunctivitis catarrhalis, phlyctænulosa, trachomatosa	146	19	10	175	37	7	9	53	228
60	Keratitis	11	1	2	14	1	2	2	5	19
61	Iritis	14	5	3	22	3	2	3	8	30
62	Panophthalmitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63	Refraktionsanomalier	6	—	—	6	—	—	—	—	6
64	Andra ögonsjukdomar	123	12	15	150	10	3	3	16	166
	X. Öronsjukdomar	947	198	122	1267	67	24	30	121	1388
65	Inflammation eller böld i hörselgången. Otitis ext. diffusa. Furunc. meatus auditorii	259	51	36	346	17	1	10	28	374

1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
Sjukdomar		Manskap				Övrig personal				Totalt									
		Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa										
66 a	Varig inflammation i mellanörat. Otitis media purulenta	136	15	21	172	4	2	4	10	182									
66 b-c	Varig inflammation i mellanörat med komplik. åt omg. delar. Mastoiditis etc.	488	118	58	664	36	11	15	62	726									
67	Andra öronsjukdomar	64	14	7	85	10	10	1	21	106									
XI. Cirkulationsorganens sjukdomar		419	66	46	531	90	41	14	145	676									
68	Inflammation i hjärtsäcken. Pericarditis	—	2	—	2	—	—	—	—	2									
69	Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis	25	8	2	35	5	5	2	12	47									
70	Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis.	62	13	13	88	4	5	2	11	99									
71	Hjärtförstoring. Hypertrophica cordis	26	—	3	29	8	—	—	8	37									
72	Nervös hjärtsjukdom. Neurosis cordis	38	5	1	44	2	4	—	6	50									
73	Ak. svaghetstillst. hos hjärtat. Insufficiencia cordis ac.	6	1	—	7	4	2	—	6	13									
74	Blodåderbräck. Varix	190	29	17	236	30	10	5	45	281									
75	Blodåderinflammation. Phlebitis. Periphlebitis	2	—	1	3	—	—	—	—	3									
76	Blodpropp. Thrombosis. Embolia	5	—	1	6	10	3	1	14	20									
77	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	65	8	8	81	27	12	4	43	124									
XII. Andningsorganens sjukdomar		21 257	1 979	2 488	25 724	5 357	956	2 088	8 401	34 125									
78	Sjukdomar i näsan och dess bihålor	1 016	197	136	1 349	164	112	85	361	1 710									
79	Strupkatarr. Laryngitis. Tracheitis	555	19	244	818	83	82	106	271	1 089									
80	Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis, Oedema glottidis	3	—	—	3	1	1	—	2	5									
81	Akut och kronisk luftförskatarr. Bronchitis acuta et chr.	12817	257	456	13 530	3 139	139	271	3 549	17 079									
82	Astma. Astma bronchiale	188	39	37	264	16	7	3	26	290									
83	Lungemfysem. Emphysema pulm.	7	1	2	10	1	—	—	1	11									
84	Lungblödning. Hæmorrhagia pulm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
85	Katarral lunginflamm. Bronchopneum. Pneum. lob.	407	82	40	529	50	15	16	81	610									
86	Krapös lunginflamm. Pneumonia croup. s. lob.	26	7	9	42	5	1	3	9	51									
87	Lungsäcksinflammation. Pleuritis.	59	17	7	83	5	1	1	7	90									
88	Andra sjukdomar i andningsorganen	6 179	1 360	1 557	9 096	1 893	598	1 603	4 094	13 190									
XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar		11808	2 511	2 540	16 859	2 086	810	1 975	4 871	21 730									
89	Inflammation i mun och tunga. Stomatitis. Glossitis	81	13	19	113	10	4	9	23	136									
90	Inflammation i svalg, matsvår. Pharyngit. Oesophagit.	4 557	1 309	1 205	7 071	655	347	919	1 921	8 992									
	Magkatarr. Gastritis.																		
91 a	a. Akut. G. acuta	1 948	123	224	2 295	349	30	139	518	2 813									
91 b	b. Kronisk. G. chronica	73	4	1	78	2	—	2	4	82									
92	Funktionell magsäckssjukdom. Neurosis ventriculi	2	—	1	3	5	—	1	6	9									
93	Magsår. Ulcus ventriculi. U. duodeni	655	107	54	816	149	39	31	219	1 035									
94	Utvidgning av magsäcken. Dilatatio ventriculi	1	—	—	1	—	—	—	—	1									
95	Mag-tarmkatarr. Gastro-enteritis	2 090	332	428	2 850	353	132	356	841	3 691									
96	Tarmkatarr. Enteritis	1 438	414	446	2 298	380	186	422	988	3 286									

Sjukdomar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Manskap				Övrig personal				Totalt	
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa		
97 Blindtarmsinflammation. Appendicitis .	395	70	62	527	49	18	30	97	624	
98 Tarmhinder. Tarmvred. Ileus. Volvulus.										
Invaginatio	11	3	—	14	1	—	—	1	15	
99 Bräck. Hernia	272	57	16	345	17	8	6	31	376	
100 Förstopning. Obstipatio	12	3	3	18	6	—	2	8	26	
101 Inflammation kring ändtarm. Periproct- titis. Fistula ani	17	5	1	23	5	2	4	11	34	
102 Ändtarmsspricka, -kontraktur. Fissura, contract. ani	17	4	3	24	14	4	4	22	46	
103 Bukhinneinflammation. Peritonitis . .	5	1	—	6	—	—	—	—	6	
104 Gulsot. Icterus catarrhalis	18	9	7	34	5	3	5	13	47	
105 Gallsten. Cholelithiasis	24	5	9	38	27	17	15	59	97	
106 Andra sjukdomar i matsmältningsorganen	192	52	61	305	59	20	30	109	414	
XIV. Urin- och könsorganens sjuk- domar	567	149	102	818	226	74	116	416	1 234	
107- Njurinflammation, akut och kronisk.										
108 Nephritis acuta et chr.	85	15	28	128	10	3	4	17	145	
109 Njursten. Lithiasis renalis	87	22	16	125	21	14	28	63	188	
110 Aggviteurin. Albuminuria	160	15	13	188	10	1	3	14	202	
111 Katarral inflammation i urinblåsan. Cy- stitis	55	13	7	75	29	15	8	52	127	
112 Funktionell blåssjukdom. Neurosis vesicæ urin. Enuresis noct.	15	6	—	21	2	—	2	4	25	
113 Blåskörtelinflamm. Prostatitis. Abscessus prostate	14	11	5	30	5	1	2	8	38	
114 Urinrörsförträngning. Stricture urethræ	1	2	1	4	2	—	2	4	8	
115 Förträngning av förhud. Phimosis. Para- phimosis	13	16	1	30	1	—	1	2	32	
116 Testikelinflammation. Epididymitis. Or- chitis	47	28	17	92	7	—	1	8	100	
117 Vattenbräck. Pungsvullnad. Hydrocele. Hæmatocele.	23	5	6	34	2	—	2	4	38	
118 Pungåderbräck. Varicocele	25	2	—	27	3	2	—	5	32	
119 Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	42	14	8	64	134	38	63	235	209	
XV. Rörelseorganens och bensyste- mets sjukdomar	4 664	319	285	5 268	480	146	231	857	6 125	
120 Muskelinflammation, akut och kronisk.										
Muskelreumatism. Myitis ac. et chr.										
Rheumatismus muscul.	741	68	68	877	129	54	80	263	1 140	
121 Inflammation i senkskida. Tendovaginitis	1 242	16	28	1 286	32	3	4	39	1 325	
122 Senknuta. Ganglion	34	6	5	45	3	3	2	8	53	
123 Inflammation i slem säck. Bursitis. Hy- groma	39	7	7	53	3	1	3	7	60	
124 Falsk ledställning. Scoliosis. Genu val- gum. Pes varus etc.	142	7	4	153	5	—	—	5	158	
125 Ledstyvhets. Anchylosis	59	3	5	67	3	8	—	11	78	
126 Inflammation i ledgång. Synovitis. Arth- ritis	89	15	27	131	11	5	13	29	160	
127 Kronisk ledgångsreumatism. Rheumatis- mus art. chr.	71	15	9	95	24	5	1	30	125	
128 Ledmus. Mus artic. Corpus mobile in artic.	50	2	1	53	2	1	1	4	57	
129 Ben- o. benmärgsinflammation. Osteitis. Osteomyelitis	19	—	1	20	6	—	—	6	26	
130 Benhinneinflammation. Periostitis . .	60	4	2	66	—	1	—	1	67	

Sjukdomar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Manskap				Övrig personal				Totalt	
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Summa		
131 Fotödem. Oedema pedis	41	1	—	42	1	—	—	1	43	
132 Marschsvulst. Syndesmitis metatarsæ	48	—	—	48	1	—	—	1	49	
133 Ansträngningsperiostit. Periostitis tibiæ ab exercit.	217	—	10	227	4	1	1	6	233	
134 Andra sjukdomar i rörelseorganen och bensystemet	1 812	175	118	2 105	256	64	126	446	2 551	
XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	1 770	349	255	2 374	239	81	91	411	2 785	
135 Erythema multiforme et nodosum	13	2	1	16	3	2	1	6	22	
136 Urticaria	66	14	12	92	15	6	5	26	118	
137 Herpes zoster	29	5	7	41	11	4	1	16	57	
138 Psoriasis	35	11	5	51	4	1	1	6	57	
139 Eczema	316	90	29	435	47	19	13	79	514	
140 Impetigo. Ecthyma	95	21	14	130	14	11	2	27	157	
141 Favus	1	—	2	3	—	—	—	—	3	
142 Herpes tonsurans. Syccosis	4	1	—	5	—	—	—	—	5	
143 Nageltrång. Unguis incarn.	158	20	16	194	16	4	4	24	218	
144 Bindvävsinflammation. Bulnad. Phleg- mone. Abscessus	97	24	14	135	27	—	16	43	178	
145 Böld. Furunculus. Carbunculus	775	120	127	1 022	81	28	37	146	1 168	
146 Rötsår. Ulcus	24	2	1	27	1	—	—	1	28	
147 Brand. Gangræna	—	—	—	—	3	—	—	3	3	
148 Andra sjukdomar i hud och bindväv	157	39	27	223	17	6	11	34	257	
149 XVII. Svalster	39	16	4	59	17	9	3	29	88	
XVIII. Genom våld och olycks- händelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar	9 748	1 047	1 005	11 800	1 039	224	461	1 724	13 524	
150 Muskel-, senbristning, sensträckning	887	108	74	1 069	106	18	45	169	1 238	
151 Ledvrickning	2 462	259	246	2 967	179	55	106	340	3 307	
152 Luxation	106	25	11	142	16	9	2	27	169	
153 Benbrott	573	131	92	796	95	26	48	169	965	
154 Stöt och krossning. Krossår	3 528	209	335	4 072	371	55	131	557	4 629	
155 Sår av skarpt eller spetsigt vapen	564	98	96	758	102	19	71	192	950	
Skottsår										
156 a a. Enkelt. Skottsår i mjukdelar	147	7	4	158	13	1	3	17	175	
156 b b. Komplic. Skottfraktur	5	—	1	6	1	—	—	1	7	
156 c c. Inträngande	3	—	—	3	—	—	—	—	3	
157 Skoskav, skavsår (skidbinding e. d.)	528	24	24	576	6	6	3	15	591	
158 Ridsår	1	—	—	1	—	—	—	—	1	
Skada av förbränning eller explosion										
159 a 1:a gradens förbränning	43	23	8	74	17	1	6	24	98	
159 b,c 2:a och 3:e gradens förbränning	42	17	9	68	24	2	9	35	103	
160 Kylskada	26	—	—	26	3	—	2	5	31	
161 Solstyg. Värmeslag	—	1	1	2	1	—	1	2	4	
162 Akut förgiftning	73	14	12	99	5	8	7	20	119	
163 Andra skador	752	129	90	971	100	23	27	150	1 121	
164 Själv-mord. Själv-mordsförsök	8	2	2	12	—	1	—	1	13	
165 Sjukdom av obeständ art	30	19	—	49	3	5	9	17	66	
166 Observationspatienter	3 853	541	340	4 734	452	158	170	780	5 014	
Summa	67 533	10 447	9 686	87 666	11 644	3 107	6 041	20 792	108 458	

Tab. 4. Sjukdomar vid olika

Ann. Tabellen avser under året nytillkomna (ej

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	I. Akuta infektionssjukdomar										III. Zooparasitära sjukd.		
Förband	Bildningsfel och medfödda sjukdomar	Scharlakansfeber. <i>Scarlatina</i>	Mässling. <i>Morbilis</i>	Röda hund. <i>Rubeola</i>	<i>Angina tonsillaris</i>	Halsfluss. <i>epidemica</i>	Påsjuka. <i>Parotitis epidemica</i>	Influensa. <i>Influenza epidemica</i>	Droppel. <i>Gonorrhoea</i> (med följsjukdomar)	Vaccinationsbesvär	Andra akuta infektionssjukdomar	Skabb. <i>Scabies</i>	Andra zooparasitära sjukdomar
Manskap													
Armén	9	40	154	1270	5810	626	562	127	1420	659	65	14	
I. Militärområdet	2	13	56	372	1413	185	280	13	189	134	7	2	
1 Norra skånska infanterireg.	—	8	9	58	123	33	9	3	18	18	1	—	
2 Södra „	—	—	10	30	94	11	6	8	24	29	1	—	
3 Kronobergs regemente . .	—	—	22	25	249	3	131	—	41	9	—	1	
4 Norra Smålands reg. . . .	—	1	1	52	316	7	—	—	16	19	—	1	
5 Skånska kavallerireg. . . .	—	2	—	15	33	13	18	—	8	1	—	—	
6 Skånska pansarreg.	—	1	3	12	212	5	21	—	3	3	—	—	
7 Wendes artilleriregemente .	—	—	3	29	25	19	42	1	16	15	—	—	
8 Smålands artillerireg. . . .	—	—	6	49	203	9	37	—	41	18	4	—	
9 Skånska luftvärnsskåren . .	—	—	—	11	27	19	—	1	1	2	—	—	
10 Göta ingenjörkår	—	—	—	59	102	64	5	—	6	15	1	—	
11 Skånska trängreg.	2	1	2	32	29	2	11	—	15	5	—	—	
II. Militärområdet	—	2	27	57	680	29	30	22	294	44	17	—	
1 Jämtlands fältjägarreg. . .	—	1	9	5	301	4	—	—	135	8	1	—	
2 Hälsinge regemente	—	—	2	12	95	2	—	9	40	22	1	—	
3 Västernorrlands regemente .	—	1	4	23	70	2	8	5	32	6	2	—	
4 Norrlands artillerireg. . . .	—	—	1	3	102	11	—	—	18	4	1	—	
5 Sundsvalls luftvärnsskår . .	—	—	1	4	24	6	7	2	29	1	—	—	
6 Norrlands trängreg.	—	—	10	10	88	4	15	6	40	3	12	—	
III. Militärområdet	2	19	28	321	721	114	49	27	315	154	12	2	
1 Älvsborgs regemente	2	—	3	58	102	6	12	—	39	21	5	—	
2 Hallands „	—	5	1	62	44	13	—	3	29	13	2	—	
3 Bohusläns „	—	7	4	51	190	2	15	9	33	26	2	2	
4 Livregementets husarer . . .	—	—	7	18	46	—	4	5	21	7	—	—	
5 Skaraborgs pansarreg. . . .	—	4	8	32	89	2	1	5	86	27	—	—	
6 Göta artilleriregemente . . .	—	—	1	43	76	53	—	—	21	19	1	—	
7 Karlsborgs luftvärnsreg. . .	—	—	1	20	70	27	2	1	61	2	—	—	
8 Göteborgs luftvärnsskår . .	—	1	3	20	18	7	—	—	12	16	2	—	
9 Göta trängreg.	—	2	—	17	86	4	15	4	13	23	—	—	
IV. Militärområdet	5	3	14	334	1500	143	154	44	348	221	17	2	
1 Svea livgarde	—	—	4	39	248	3	—	15	34	8	1	—	
2 Livgrenadjärregementet . . .	—	—	—	7	34	29	4	2	30	3	1	—	
3 Upplands regemente	—	—	1	53	139	73	31	1	23	17	—	1	
4 Livregementet till häst . . .	—	—	—	—	34	1	—	1	34	3	1	—	
5 Göta pansarlivgarde	—	—	1	18	33	—	16	1	16	120	1	—	
6 Södermanlands pansarreg. .	—	2	1	14	152	16	9	—	6	7	1	—	

förband inom försvaret år 1951.

från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
IV. Kroniska infektionssjukd.		V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII. Andningsorganens sjukd.			XIII. Matsmält-ningsorgan. sjukd.				
Lungtuberkulos. <i>Tuber-culosis pulmonum</i>		Andra kroniska infek-tionsjukdomar	Kron. förgiftningsjukd. Amnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Kat. lunginflamm. <i>Broncho-pneumonia</i> . <i>Pneum. lobul.</i>	Krupös lunginflammation. <i>Pneumonia cruposa</i> <i>see lob.</i>	Andra sjukdomar i andningsorganen	Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	Bräck. <i>Hernia</i> .	Andra sjukdomar i mat-smältningsorganen		
480	30	14	108	2	707	1034	300	947	419	407	26	20 824	395	272	11 141	
61	6	9	10	1	62	208	127	210	91	154	7	4 329	79	51	1 930	
—	—	—	3	—	1	34	10	17	8	76	7	525	10	4	299	1
7	2	4	—	—	6	63	72	39	29	2	—	652	7	12	226	2
5	—	—	—	—	—	1	8	38	1	—	—	579	12	—	340	3
—	—	—	1	—	—	82	9	37	15	37	—	1 000	3	9	123	4
3	—	—	—	—	5	1	—	11	1	2	—	189	—	1	52	5
3	—	—	1	—	2	2	4	11	3	10	—	133	9	1	41	6
3	—	—	—	—	3	2	5	11	7	4	—	161	6	7	189	7
—	—	—	2	—	6	7	4	16	6	6	—	465	13	5	103	8
—	—	—	1	—	2	—	4	10	1	3	—	177	1	—	34	9
19	1	—	1	1	25	5	5	13	11	5	—	397	3	9	68	10
21	3	1	2	—	12	11	6	7	9	9	—	51	15	3	455	11
46	6	—	12	—	70	157	27	172	40	26	3	3 467	58	30	913	
31	2	—	5	—	22	22	14	53	22	3	—	1 101	13	3	257	1
6	1	—	5	—	19	18	6	25	6	5	3	546	9	4	243	2
1	—	—	1	—	1	79	3	25	6	2	—	549	10	13	114	3
5	2	—	—	—	22	9	3	50	4	6	—	534	14	5	150	4
3	1	—	—	—	6	7	—	10	2	2	—	188	8	4	48	5
—	—	—	1	—	—	22	1	9	—	8	—	549	4	1	101	6
163	6	1	39	1	250	265	62	152	113	70	8	2 568	80	74	3 421	
21	2	—	12	—	35	47	3	18	27	10	—	440	21	15	239	1
10	—	—	2	—	9	33	10	23	7	8	—	99	6	6	725	2
34	—	—	5	—	47	26	13	36	24	5	—	513	7	11	583	3
11	2	—	7	1	21	10	1	32	7	7	—	85	14	5	533	4
20	—	1	4	—	44	84	6	17	15	21	—	531	15	16	474	5
15	1	—	2	—	47	12	8	6	10	8	—	327	4	11	156	6
2	—	—	—	—	—	3	2	4	2	1	—	198	1	—	218	7
—	—	—	—	—	16	14	16	6	10	—	8	338	3	2	139	8
50	1	—	7	—	31	36	3	10	11	10	—	37	9	8	354	9
124	6	3	32	—	204	233	60	213	123	69	5	6 317	88	45	3 086	
2	1	—	—	—	17	14	2	9	8	4	1	1 702	1	2	420	1
2	—	—	—	—	—	7	4	25	9	—	—	566	5	4	111	2
43	—	—	21	—	55	45	19	53	33	10	—	615	13	6	262	3
—	—	1	—	—	—	20	2	1	4	—	3	301	2	2	92	4
1	—	—	—	—	17	2	5	4	13	2	—	16	6	2	114	5
—	—	—	—	—	3	26	2	5	4	9	—	537	6	1	80	6

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	I	II. Akuta infektionssjukdomar									III. Zooparasitära sjukd.	
Förband	Bildningsfel och medfödda sjukdomar	Scharlakansfeber. <i>Scarlatina</i>	Mässling. <i>Morbilli</i>	Röda hund. <i>Rubeola</i>	Halshuss. <i>Angina tonsillaris</i>	Pästjuka. <i>Parotitis epidemica</i>	Inflyensa. <i>Influenza epidemica</i>	Dröppel. <i>Gonorrhoea</i> (med följsjukdomar)	Vaccinationsbesvär	Andra akuta infektionssjukdomar	Skabb. <i>Scabies</i>	Andra zooparasitära sjukdomar
7 Svea artilleriregemente . . .	—	—	1	26	57	5	—	2	22	4	5	—
8 Östgöta luftvärnsreg. . .	—	—	—	10	85	5	24	—	29	15	1	—
9 Stockholms . . .	2	—	1	30	45	1	—	3	33	9	2	1
10 Svea ingenjörkår . . .	—	—	—	32	187	2	—	11	26	7	1	—
11 Signalregementet . . .	3	1	—	40	88	—	1	2	5	4	1	—
12 Svea trängkår . . .	—	—	2	15	110	2	23	2	52	13	1	—
13 Infanteriets kadettskola . .	—	—	—	1	10	—	4	2	—	—	—	—
14 Krigsskolan . . .	—	—	—	—	31	1	—	—	13	3	—	—
15 Arméns underofficersskola . .	—	—	—	3	27	—	—	—	—	2	—	—
16 Infanteriskjutskolan . . .	—	—	3	44	181	4	4	2	25	3	—	—
17 Ridskolan . . .	—	—	—	—	5	—	—	—	—	1	—	—
18 Tygskolan . . .	—	—	—	2	34	1	38	—	—	2	1	—
V. Militärömrådet	—	—	10	63	426	62	13	12	176	60	2	1
1 Värmlands regemente . . .	—	—	4	11	110	6	—	5	43	9	—	—
2 Livregementets grenadjärer . .	—	—	—	4	127	5	8	4	58	12	1	—
3 Dalregementet . . .	—	—	6	19	92	1	1	2	19	5	—	—
4 Bergslagens art.-reg. . .	—	—	—	29	21	24	—	—	41	19	—	—
5 Göta trängkårkomp. i Nora . .	—	—	1	—	18	2	4	—	9	10	—	—
6 Art.skjutskolan Villingsberg . .	—	—	—	—	58	24	—	1	3	5	1	1
VI. Militärömrådet	—	3	18	113	506	45	36	7	81	39	9	7
1 Norrhattens regemente . . .	—	1	2	28	47	3	—	—	13	3	—	1
2 Västerbottens regemente . . .	—	—	11	2	197	8	13	1	16	3	6	—
3 Norrlands dragonregemente . .	—	—	1	2	28	6	—	3	11	17	—	—
4 Bodens artilleriregemente . . .	—	1	—	29	69	8	13	1	15	2	—	1
5 Luleå luftvärnskår . . .	—	1	2	—	41	1	—	1	1	8	1	1
6 Bodens ingenjörkår . . .	—	—	1	28	59	2	10	1	12	2	—	4
7 Signalreg.komp. i Boden . . .	—	—	—	8	13	—	—	—	2	3	2	—
8 Arméns jägarskola . . .	—	—	1	16	52	17	—	—	11	1	—	—
VII. Militärömrådet	—	—	1	10	64	48	—	2	17	7	1	—
1 Gotlands infanteriregemente . .	—	—	—	8	44	48	—	1	7	7	1	—
2 Gotlands artillerikår . . .	—	—	1	2	20	—	—	1	10	—	—	—
Marinen	4	12	19	605	1 067	182	73	149	242	261	41	3
1 Flottans fartyg . . .	—	3	1	53	121	17	9	42	—	36	1	—
2 Flottan i övrigt . . .	2	5	5	202	477	71	6	79	122	62	27	2
3 Stockholm . . .	1	2	1	44	133	19	1	42	14	25	22	2
4 Karlskrona . . .	—	3	4	140	274	48	—	21	106	28	5	—
5 Göteborg . . .	1	—	—	18	70	4	5	16	2	9	—	—
6 Kustartilleriet . . .	1	2	13	283	371	89	57	9	106	131	13	1
7 Vaxholm . . .	—	2	4	66	142	6	2	1	15	41	1	—
8 Karlskrona . . .	1	—	1	108	125	66	—	—	26	9	1	—

18	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
IV. Kroniska infektionssjukd.			V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII. Andningsorganens sjukd.			XIII. Matsmältningsorgan. sjukd.		
Andra kroniska infektionssjukdomar			Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Kron. förgiftningssjukd.	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar.	Kat. lunginflamm. Bronchopneumoni. Pneum. lobul.	Krupös lunginflammation. Pneumonia cruposa sine lob.	Andra sjukdomar i andningsorganen	Blindtarmsinflammation. Appendicitis	Bräck. Hemm.	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen
36	4	—	3	—	38	7	4	18	20	3	—	25	9	4	633
24	1	1	3	—	16	16	1	11	12	1	—	327	5	3	72
12	—	—	1	—	1	52	2	17	4	3	—	504	12	2	126
—	—	—	—	—	1	17	5	16	3	3	—	351	5	5	192
3	—	—	—	—	21	6	4	6	4	3	—	500	4	5	133
—	—	—	—	—	1	9	3	24	6	—	1	459	11	3	199
—	—	—	—	—	2	—	1	2	—	1	—	89	2	—	45
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	49	—	1	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	163	—	—	82
1	—	1	3	—	32	6	4	3	2	8	—	79	—	3	484
—	—	—	—	—	—	1	—	19	—	—	—	4	—	—	3
—	—	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	30	—	2	29
25	1	—	5	—	39	88	8	58	14	47	—	1 809	45	27	749
—	—	—	1	—	—	6	—	12	5	12	—	320	7	4	201
3	—	—	—	—	—	2	2	11	4	5	—	430	11	3	104
6	—	—	1	—	—	70	1	16	1	14	—	628	7	7	149
15	1	—	2	—	33	9	4	8	2	16	—	371	17	11	112
1	—	—	1	—	4	1	1	9	2	—	—	55	2	—	7
—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	5	1	2	176
53	4	1	7	—	47	79	12	121	27	30	2	1 734	37	39	965
6	2	—	1	—	2	24	—	41	—	6	—	611	5	10	181
3	—	—	—	—	—	18	4	26	8	—	1	300	8	1	155
15	2	1	2	—	30	1	4	18	5	4	—	36	8	16	247
—	—	—	—	—	4	—	—	10	3	10	1	271	4	3	74
9	—	—	2	—	7	9	1	9	5	4	—	191	2	2	76
19	—	—	2	—	4	13	3	7	5	4	—	72	4	3	163
1	—	—	—	—	—	14	—	6	—	2	—	170	1	1	51
—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	83	5	3	18
8	1	—	3	—	35	4	4	21	11	11	1	600	8	6	77
6	1	—	3	—	34	3	4	16	10	7	1	401	4	5	57
2	—	—	—	—	1	1	—	5	1	4	—	199	4	1	20
105	9	15	19	3	235	172	37	198	66	82	7	1 890	70	57	2 384
—	—	—	3	1	11	25	10	30	2	6	2	206	10	4	179
55	8	12	13	2	138	99	11	101	39	35	4	730	32	46	896
19	3	2	3	1	41	62	7	17	11	12	1	310	11	13	195
31	4	8	9	1	84	23	3	77	25	21	3	303	18	28	561
5	1	2	1	—	13	14	1	7	3	3	—	117	3	5	140
47	1	3	3	—	84	46	15	47	19	30	1	692	18	5	1 092
35	—	2	3	—	46	19	3	21	10	8	1	49	6	1	431
10	—	—	—	—	27	10	3	17	5	13	—	135	2	2	279

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
		II. Akuta infektionssjukdomar										III. Zooparasitära sjukd.		
		I												
Förband		Bildningsfel och medfödda sjukdomar	Scharlaksfeber. <i>Scarlatina</i>	Mässling. <i>Morbilli</i>	Röda hund. <i>Rubeola</i>	<i>Angina tonsillaris</i>	Halstuss.	Påsjuka. <i>Parvovirus epidemicum</i>	Inflyensa. <i>Influenza epidemicum</i>	Dröppel. <i>Gonorrhoea</i> (med följsjukdomar)	Vaccinationsbesvär	Andra akuta infektionssjukdomar	Skabb. <i>Scabies</i>	Andra zooparasitära sjukdomar
9	Färösund	—	—	—	5	33	—	32	—	5	30	1	—	
10	Älvsborg	—	—	—	74	64	10	17	3	32	5	1	—	
11	Hemsö	—	—	8	30	7	7	6	5	28	46	9	1	
12	Skolor	1	2	—	67	98	5	1	19	14	32	—	—	
13	Sjökrigsskolan	1	—	—	6	10	—	—	—	4	1	—	—	
14	Marinens underoff.skola	—	—	—	15	41	3	1	19	—	8	—	—	
15	Flottans sjömannsskola	—	2	—	46	47	2	—	—	10	23	—	—	
Flygvapnet		7	4	18	377	1016	118	102	35	361	128	37	—	
1	F 1. Västmanlands flygf.	—	—	2	28	89	38	31	—	28	63	2	—	
2	F 2. Roslagens	—	—	1	31	60	5	2	3	23	4	—	—	
3	F 3. Östgöta	—	—	—	5	23	—	3	—	13	3	—	—	
4	F 4. Jämtlands	—	—	—	3	27	1	—	—	27	3	—	—	
5	F 5. Krigsflygskolan	2	—	—	18	131	4	13	2	5	2	—	—	
6	F 6. Västgöta flygflottilj	—	1	—	17	25	—	3	2	20	3	—	—	
7	F 7. Skaraborgs	—	—	—	43	115	18	—	2	41	8	—	—	
8	F 8. Svea	1	—	2	17	38	12	—	4	12	9	—	—	
9	F 9. Göta	—	—	—	8	88	—	1	3	5	2	—	—	
10	F 10. Skånska	2	1	1	33	51	3	—	—	10	2	—	—	
11	F 11. Södermanl.	—	2	—	37	76	1	21	5	22	3	1	—	
12	F 12. Kalmar	—	—	—	19	67	—	—	—	24	3	23	—	
13	F 13. Bräva	2	—	—	20	30	—	—	3	18	2	—	—	
14	F 14. Hallands	—	—	—	23	19	1	—	—	13	2	—	—	
15	F 15. Hälsinge	—	—	5	8	10	1	—	4	8	1	4	—	
16	F 16. Upplands	—	—	4	15	69	21	13	—	23	3	—	—	
17	F 17. Blekinge	—	—	—	27	43	4	6	—	30	3	—	—	
18	F 18. Södertörns	—	—	—	25	36	7	2	6	17	9	—	—	
19	F 21. Norrbottens flygbask	—	—	3	—	19	2	7	1	22	3	7	—	
Övrig personal		1	6	9	193	1397	60	348	12	8	298	4	5	
Armén		—	4	4	63	747	37	179	5	2	113	2	2	
1	I. Milo	—	2	1	12	167	8	37	—	—	11	—	—	
2	II.	—	—	—	—	168	2	10	3	1	3	1	1	
3	III.	—	—	—	20	83	6	26	—	1	16	1	—	
4	IV.	—	2	1	19	222	11	88	—	—	67	—	—	
5	V.	—	—	—	7	40	4	2	—	—	3	—	—	
6	VI.	—	—	2	4	52	5	16	2	—	13	—	1	
7	VII.	—	—	—	1	15	1	—	—	—	—	—	—	
8														
9	Marinen	—	2	1	30	202	8	87	2	3	85	—	2	
10	Flottans fartyg	—	—	—	—	6	1	1	1	—	—	—	—	
11	Flottan i övrigt	—	2	—	7	71	1	14	—	2	20	—	1	
12	Kustartilleriet	—	—	1	19	110	6	71	—	1	64	—	1	
13	Skolor	—	—	—	4	15	—	1	1	—	1	—	—	
14	Flygvapnet	1	—	4	50	448	15	82	5	3	100	2	1	

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
IV. Kroniska infektionssjukd.			V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII. Andningsorganens sjukd.			XIII. Matsmält- ningsorgan. sjukd.		
Lungtuberkulos, <i>Tuber- culosis pulmonum</i>	Tuberkulos i andra organ, <i>Tubercu- losis organ. aliorum</i>	Andra kroniska infek- tionssjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Kron. förgiftningssjukd.	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Kat. lunginflamm. <i>Broncho- pneumoniae</i>	Krupps lunginflammation, <i>Pneumonia Cruposa sine lob.</i>	Andra sjukdomar i andningsorganen	Blindtarmsinflammation, <i>Appendicitis</i>	Bräck. <i>Hernia</i>	Andra sjukdomar i mat- smältningssystemet
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73	3	—	60
2	1	1	—	—	10	13	7	2	3	8	—	405	—	2	298
3	—	—	—	—	2	1	2	4	1	1	—	30	7	—	24
—	—	—	—	—	—	2	1	—	6	10	—	262	10	2	217
2	—	—	—	—	1	2	—	5	5	—	—	3	5	—	73
1	—	—	—	—	1	—	—	9	1	7	—	73	3	1	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	186	2	1	103
65	3	5	13	—	81	99	30	122	46	40	9	2 439	62	16	2 462
—	1	—	—	—	1	6	1	16	1	11	—	105	2	3	341
5	—	—	2	—	8	12	—	14	—	2	—	33	2	—	170
2	—	—	—	—	3	1	3	5	—	2	—	136	1	1	36
2	—	—	—	—	2	2	2	4	1	3	—	206	3	1	45
4	—	—	—	—	9	2	1	1	2	1	—	38	3	1	52
—	—	—	—	—	5	3	—	10	2	—	5	106	1	—	31
—	—	—	—	—	9	2	2	9	3	—	1	139	3	—	53
22	1	—	2	—	2	21	2	5	4	—	—	27	—	1	442
1	—	—	—	—	5	5	1	3	—	—	—	59	3	—	269
3	—	1	1	—	6	8	1	6	3	2	—	99	5	2	82
1	—	—	2	—	1	2	1	6	2	4	—	292	6	2	90
—	—	—	—	—	—	—	2	11	2	—	—	240	5	—	36
—	—	—	1	—	4	3	1	1	5	—	—	162	3	—	38
—	—	—	—	—	—	5	2	6	3	5	—	12	1	2	170
12	—	—	1	—	4	3	2	1	1	—	—	134	3	—	50
6	—	1	1	—	14	5	3	11	10	4	—	231	8	1	124
4	1	—	3	—	7	1	1	1	2	1	—	183	3	1	109
—	—	3	—	—	6	2	3	4	4	1	3	102	1	—	285
3	—	—	—	—	—	16	2	8	1	2	—	135	9	1	39
45	11	4	56	6	100	425	82	121	145	81	9	8 315	97	31	4 743
24	9	—	40	4	58	243	51	67	90	50	5	5 306	49	17	2 020
3	—	—	5	3	5	37	10	10	10	7	2	700	10	4	300
1	5	—	3	1	11	35	4	16	8	19	—	770	5	2	199
3	—	—	7	—	9	40	12	11	14	8	1	680	7	6	428
11	3	—	23	—	23	85	15	18	36	5	2	2 034	17	2	789
—	—	—	1	—	6	26	6	4	8	7	—	424	1	3	114
5	1	—	—	—	2	17	1	5	13	2	—	579	4	—	158
1	—	—	2	—	2	3	3	3	1	2	—	149	5	—	32
11	—	4	8	2	24	94	14	24	41	15	1	940	18	8	784
—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	24	1	—	15
9	—	2	4	—	15	35	11	4	24	4	1	491	4	5	315
2	—	2	2	1	8	52	2	13	10	10	—	349	12	3	335
—	—	—	2	1	—	7	1	5	6	1	—	76	1	—	119
10	2	—	7	—	18	88	17	30	14	16	3	2 069	30	6	1 939

Förband	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
	XIV. Urin- o. köns- organens sjukd.		XV Rörelseorganens o. ben- systemets sjukdomar	XVI Hudsjukdomar o. sjukd. i bindväven	XVII Svulst. Tumör	XVIII. Skador genom våld o. olyckshändelse samt akut förgiftning	Sjukdom av obestämd art	Observationspatienter	Summa	
	Vattenbräck, Pungsvull, Hydro-, Hemato-, Pyocelle	Pungäderbräck, Varicelle								
Manskap										
Armén	23	25	519	4 664	1 770	39	9 748	30	3 353	67 533
<i>I. Militärområdet</i>	<i>2</i>	<i>5</i>	<i>107</i>	<i>799</i>	<i>446</i>	<i>10</i>	<i>1 807</i>	<i>1</i>	<i>787</i>	<i>13 965</i>
1 Norra skånska infanterireg.	—	—	7	88	38	—	254	—	118	1 779
2 Södra „	1	—	21	255	139	7	311	—	156	2 224
3 Kronobergs regemente . .	—	1	10	62	35	—	199	—	122	1 894
4 Norra Smålands reg. . . .	—	—	19	98	80	—	276	—	61	2 263
5 Skånska kavallerireg. . . .	—	3	6	12	24	—	111	—	11	522
6 Skånska pansarreg.	—	—	2	27	19	—	104	—	31	663
7 Wendes artilleriregemente .	1	—	3	50	24	1	123	—	32	783
8 Smålands artillerireg. . . .	—	1	16	76	27	—	120	1	74	1 316
9 Skånska luftvärnskåren . . .	—	—	1	13	19	—	103	—	97	528
10 Göta ingenjörkår	—	—	12	75	28	1	123	—	71	1 125
11 Skånska trängreg.	—	—	10	43	13	1	83	—	14	868
<i>II. Militärområdet</i>	<i>6</i>	<i>1</i>	<i>38</i>	<i>821</i>	<i>178</i>	<i>1</i>	<i>1 137</i>	—	<i>377</i>	<i>8 788</i>
1 Jämtlands fältjägarreg. . . .	3	—	6	117	50	—	188	—	4	2 380
2 Hälsinge regemente	—	—	9	210	41	—	361	—	52	1 752
3 Västernorrlands regemente .	2	—	4	244	39	—	264	—	262	1 772
4 Norrlands artillerireg. . . .	—	—	13	102	28	1	167	—	7	1 262
5 Sundsvalls luftvärnskår . . .	—	—	6	21	11	—	66	—	18	475
6 Norrlands trängreg.	1	1	—	127	9	—	91	—	34	1 147
<i>III. Militärområdet</i>	<i>7</i>	<i>1</i>	<i>175</i>	<i>1 405</i>	<i>406</i>	<i>15</i>	<i>2 722</i>	<i>2</i>	<i>729</i>	<i>14 499</i>
1 Älvsborgs regemente	1	1	19	122	54	2	390	—	48	1 775
2 Hallands „	3	—	25	262	68	2	361	1	125	1 957
3 Bohusläns „	2	—	32	470	105	—	464	—	76	2 794
4 Livregementets husarer . . .	—	—	38	102	14	2	178	1	57	1 236
5 Skaraborgs pansarreg. . . .	—	—	16	142	75	2	700	—	183	2 620
6 Göta artilleriregemente . . .	1	—	19	97	37	2	202	—	71	1 250
7 Karlsborgs luftvärnsreg. . .	—	—	7	41	—	—	67	—	43	773
8 Göteborgs luftvärnskår . . .	—	—	7	32	35	4	237	—	10	954
9 Göta trängreg.	—	—	12	137	20	1	123	—	116	1 140
<i>IV. Militärområdet</i>	<i>6</i>	<i>11</i>	<i>112</i>	<i>752</i>	<i>405</i>	<i>5</i>	<i>2 277</i>	<i>14</i>	<i>792</i>	<i>17 767</i>
1 Svea livgarde	—	—	10	130	37	—	341	4	214	3 271
2 Livgrenadjärregementet . . .	—	—	1	62	39	—	196	—	77	1 218
3 Upplands regemente	—	6	13	148	47	—	325	4	75	2 132
4 Livregementet till häst . . .	—	—	1	19	38	—	93	—	11	665
5 Göta pansarlivgarde	—	—	6	12	10	—	79	—	23	518
6 Södermanlands pansarreg. . .	—	1	7	17	28	—	129	—	69	1 132

Förband	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
	XIV. Urin- o. köns- organens sjukd.			XV	XVI	XVII	XVIII	Sjukdom av obeständ art	Observationspatienter	Summa
	Vattenbräck, Pungsvullu, Hydro-, Hemato-, Pyocete	Pungbräck. Varicella	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	Rörelseorganens o. ben- systemets sjukdomar	Hudsjukdomar o. sjukd. i bindväven	Synst. Tumör.	Skador genom våld o. olyckshändelse samt akut förgiftning			
7 Svea artilleriregemente . . .	—	—	11	79	36	—	112	—	60	1 224
8 Östgöta luftvärnsreg. . .	1	—	17	37	15	2	62	—	4	800
9 Stockholms . . .	2	—	5	39	36	1	179	6	95	1 225
10 Svea ingenjörkår	—	1	5	33	30	2	227	—	26	1 189
11 Signalregementet	3	3	12	39	37	—	131	—	25	1 084
12 Svea trängkår	—	—	9	63	19	—	145	—	76	1 268
13 Infanteriets kadettskola . .	—	—	—	10	8	—	22	—	1	200
14 Krigsskolan	—	—	2	4	—	—	3	—	—	117
15 Arméns underofficersskola .	—	—	2	13	5	—	32	—	15	362
16 Infanteriskjutskolan	—	—	8	39	16	—	174	—	8	1 148
17 Ridskolan	—	—	—	2	1	—	7	—	—	23
18 Tygskolan	—	—	3	6	3	—	20	—	13	191
V. Militärömrådet	—	3	27	404	119	4	838	5	295	5 435
1 Värmlands regemente . . .	—	—	8	114	26	—	165	—	53	1 121
2 Livregementets grenadjärer	—	1	5	153	43	2	272	5	80	1 355
3 Dalregementet	—	—	7	59	22	—	198	—	107	1 438
4 Bergslagens art.-reg. . . .	—	1	6	59	23	2	110	—	16	955
5 Göta trängkårkomp. i Nora	—	1	1	10	1	—	18	—	7	165
6 Art.skjutskolan Vällingsberg	—	—	—	9	4	—	75	—	32	401
VI. Militärömrådet	—	3	45	413	182	4	830	8	322	5 829
1 Norrbottens regemente . . .	—	—	4	103	53	1	151	—	138	1 437
2 Västerbottens regemente . .	—	1	9	114	29	2	165	—	56	1 157
3 Norrlands dragonregemente	—	—	18	75	25	1	158	—	26	760
4 Bodens artilleriregemente . .	—	—	4	10	26	—	76	8	38	681
5 Luleå luftvärnskår	—	—	1	42	15	—	87	—	20	539
6 Bodens ingenjörkår	—	2	6	35	21	—	98	—	21	601
7 Signalreg.komp. i Boden . . .	—	—	2	13	8	—	22	—	22	341
8 Arméns jägarskola	—	—	1	21	5	—	73	—	1	313
VII. Militärömrådet	2	1	15	70	54	—	137	—	51	1 250
1 Gotlands infanteriregemente	2	1	15	44	29	—	78	—	27	864
2 Gotlands artillerikår	—	—	—	26	5	—	59	—	24	386
Marinen	5	2	142	319	349	16	1 047	19	541	10 447
1 Flottans fartyg	—	1	11	45	50	5	134	—	96	1 114
2 Flottan i övrigt	4	1	70	140	162	10	425	8	265	4 367
3 Stockholm	1	—	21	52	66	2	178	1	58	1 393
4 Karlskrona	—	1	35	71	69	6	183	—	180	2 373
5 Göteborg	3	—	14	17	27	2	64	7	27	601
6 Kustartilleriet	1	—	45	112	99	1	418	11	112	8 978
7 Vaxholm	1	—	19	40	29	1	101	2	34	1 142
8 Karlskrona	—	—	13	26	28	—	105	—	23	1 035

		29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Förband		XIV. Urin- o. köns- organens sjukd.			XV	XVI	XVII	XVIII	Sjukdom av obestäm d art	Observationspatienter	Summa	
		Valtenbräck, Pungsvulla, Hydro-, Hemato-, Fysocelle	Pungderbräck Varicocelle	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	Rörelseorganens o. ben- systemets sjukdomar	Hudsjukdomar o. sjukd. i bindväven	Svulst. Tumor.	Skador genom våld o. olyckshändelse samt akut förgiftning				
9	Fårösund	—	—	1	11	2	—	40	—	13	316	9
10	Älvsborg	—	—	9	22	34	—	107	—	38	1 154	10
11	Hemsö	—	—	3	13	6	—	65	9	4	331	11
12	Skolor	—	—	16	22	38	—	70	—	68	988	12
13	Sjökrigsskolan	—	—	3	7	10	—	16	—	11	155	13
14	Marinens underoff.skola	—	—	9	14	16	—	31	—	7	802	14
15	Flottans sjömansskola	—	—	4	1	12	—	23	—	50	531	15
Flygvapnet		6	—	96	285	255	4	1 005	—	340	9 686	
1	F 1. Västmanlands flygf.	1	—	7	22	15	—	72	—	74	960	1
2	F 2. Roslagens ,	—	—	1	35	7	—	45	—	—	465	2
3	F 3. Östgöta ,	—	—	2	6	21	1	58	—	14	339	3
4	F 4. Jämtlands ,	—	—	3	2	3	—	17	—	9	366	4
5	F 5. Krigsflygskolan	1	—	13	14	7	—	42	—	13	380	5
6	F 6. Västgöta flygflottlj	1	—	15	10	11	—	22	—	12	306	6
7	F 7. Skaraborgs ,	—	—	6	8	18	1	43	—	58	582	7
8	F 8. Svea ,	—	—	1	28	32	—	104	—	53	842	8
9	F 9. Göta ,	—	—	4	5	14	1	39	—	25	535	9
10	F 10. Skånska ,	—	—	2	15	15	—	61	—	6	422	10
11	F 11. Södermanl. ,	—	—	6	20	14	—	54	—	16	687	11
12	F 12. Kalmar ,	—	—	—	4	18	—	79	—	6	541	12
13	F 13. Bråvalla ,	—	—	2	9	9	—	43	—	2	358	13
14	F 14. Hallands ,	1	—	12	21	10	—	46	—	9	363	14
15	F 15. Hälsinge ,	—	—	1	18	9	—	29	—	12	321	15
16	F 16. Upplands ,	—	—	9	9	14	—	82	—	—	681	16
17	F 17. Blekinge ,	—	—	3	23	11	1	31	—	7	506	17
18	F 18. Södertörns ,	1	—	4	16	11	—	79	—	17	644	18
19	F 21. Norrbottens flygbask.	1	—	5	20	16	—	59	—	7	388	19
Övrig personal		4	5	403	857	411	29	1 724	17	780	20 792	
Armén		2	3	217	480	239	17	1 039	3	452	11 644	1
2	I. Milo	—	3	39	68	37	7	187	—	98	1 788	2
3	II. ,	—	—	31	94	23	1	90	—	30	1 537	3
4	III. ,	—	—	25	66	37	3	177	—	122	1 805	4
5	IV. ,	1	—	87	137	75	5	353	2	143	4 278	5
6	V. ,	—	—	11	38	21	1	87	—	12	828	6
7	VI. ,	1	—	21	64	33	—	131	1	43	1 146	7
8	VII. ,	—	—	3	13	13	—	14	—	4	267	8
Marinen		—	2	72	146	81	9	224	5	158	3 107	9
10	Flottans fartyg	—	—	1	8	5	—	8	—	5	80	10
11	Flottan i övrigt	—	—	34	83	43	7	113	5	100	1 427	11
12	Kustartilleriet	—	1	23	42	31	2	76	—	35	1 284	12
13	Skolor	—	1	14	13	2	—	27	—	18	316	13
Flygvapnet		2	—	114	231	91	3	461	9	170	6 041	14

Tab. 5. Antal avlidna vid försvaret år 1951.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dödsorsak	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	
Blodpropp. Embolia	—	—	1	1	—	—	—	—	1
Akut barnförlamning. Poliomyelitis acuta	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Inklämt bräck. Hernia incarcerated	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Gallväggsfistel. Fistula biliaris	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Hjärnblödning. Haemorrhagia cerebri	1	1	—	2	—	—	—	—	2
Hjärtinflammation. Myocarditis chron.	1	—	1	2	—	—	1	1	3
Akut hjärtsvaghet. Insufficiens cordis ac.	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Blodpropp i hjärtat. Infarctus cordis	1	—	—	1	1	1	1	3	4
Leukemi. Leucæmia myelotica acuta	—	—	1	1	—	—	—	1	2
Leverinflammation. Hepatitis ac. gravis	—	—	—	—	1	—	1	2	2
Magsårssjukdom. Ulcus duodeni	1	—	—	1	1	—	—	1	2
Njurskrumpning. Nephrosclerosis	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Njurinflammation. Nephritis	1	—	—	1	1	1	—	2	3
Tuberkulos. Tuberculosis (pulmonis)	—	—	—	—	3	—	—	3	3
Förkalkning i hjärtat. Cardiosclerosis	—	—	—	—	1	1	—	2	2
Svulster (elakartade). Tumores malignae	2	1	—	3	7	4	—	11	14
Krossning. Contusio. Laceratio	4	—	—	4	1	1	—	2	6
Skottskada. Vulnus sclopetarium	3	—	1	4	—	1	—	1	5
Drunkning. Submersio	4	1	1	6	1	—	—	1	7
Trafikolycka	8	2	—	10	1	—	—	1	11
Flyghaveri	—	—	13	13	1	—	8	9	22
Olyckshändelse av annan art	5	—	—	5	2	—	1	3	8
Själv mord. Suicidium	8	1	1	10	—	1	1	2	12
Summa	42	6	19	67	24	10	13	47	114

Tab. 6 a. Å garnisonssjukhusen vårdade militära patienter år 1951.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sjukhus	Kvarl. fr. föreg. år	Intagna	Summa vårdade	Utskrivna				Summa	Kvarl. d. 31 dec.	Antal underhållsdagar
				Till fortsatt krigstjänst	Till annan sjukvårdsanst.	Avlidna				
							dagliga			
Stockholm	62	1 756	1 118	1 753	—	15	12	1 780	38	27 921
Karlsborg	5	123	128	123	—	—	3	126	2	1 818
Boden	7	435	442	438	—	—	1	439	3	3 946
Skövde	5	145	150	146	—	—	2	148	2	1 742
Eksjö	6	1 007	1 013	1 009	—	—	1	1 010	3	7 050
Sollefteå	2	158	160	155	—	2	—	157	3	1 627
Summa	87	3 624	3 711	3 624	—	17	19	3 660	51	44 104
Därav										
Off. o. d.	5	145	150	145	—	2	1	148	2	1 975
Underoff. o. d.	9	154	163	156	—	1	3	160	3	2 442
Manskap	39	2 823	2 862	2 796	19	10	5	2 830	32	29 619
Därav armén	27	2 804	2 331	2 279	19	6	3	2 307	24	22 048
marinen	11	401	412	400	—	4	2	406	6	5 655
flygvapnet	1	118	119	117	—	—	—	117	2	1 916
Anst. arb.	34	502	536	509	—	4	9	522	14	10 068

Tab. 6 b. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade patienter år 1951.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
S j u k h u s	Antalet ¹ vård- platser d. 31/12	Under året		Under- hålls- dagar	Vårdade			Vård- dagar pr patient
		in- tagna	av- lidna		pr dag	på en gång		
						högst	lägst	
<i>Militära patienter</i>	.	3 624	19	44 104	127	162	51	12
Stockholm.	.	1 756	12	27 921	82	88	44	15
Karlsborg	.	123	3	1 818	5	10	1	14
Boden (inkl. epidemiavd.)	.	435	1	3 946	10	15	2	9
Skövde	.	145	2	1 742	5	15	1	12
Eksjö	.	1 007	1	7 050	19	22	2	7
Sollefteå	.	158	—	1 627	6	12	1	10
<i>Civila patienter</i>	.	14 281	297	213 427	578	726	263	14
Stockholm	.	1 775	33	35 363	91	136	54	19
Karlsborg	.	867	41	15 018	41	52	23	17
Boden (inkl. epidemiavd.)	.	8 398	98	907 543	295	325	103	13
Skövde	.	1 293	30	19 246	53	66	34	14
Eksjö	.	939	37	17 194	47	74	35	18
Sollefteå	.	1 009	58	19 063	51	73	14	18
<i>Samtliga patienter</i>	888	17 905	316	257 531	705	888	314	14
Stockholm	220	3 531	45	63 284	173	224	98	18
Karlsborg	60	990	44	16 836	46	62	24	17
Boden (inkl. epidemiavd.)	366	8 833	99	111 489	305	340	105	12
Skövde	68	1 438	32	20 988	58	81	35	14
Eksjö	100	1 946	38	24 244	66	96	37	12
Sollefteå	74	1 167	58	20 690	57	85	15	17

¹ Antalet vårdplatser för militära och civila patienter var för sig år i allmänhet icke särskilt fastställt.

Tab. 7. Läkarundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen åren 1950—1951.

Personal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Godkända i %			Underkända. Kassationsorsaker (procentuellt i olika grupper)							
	1950	1951		1950	1951						
				Öron- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Övr. sjukdomar eller lyten	Kombinerade sjukdomar	Öron- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Övr. sjukdomar eller lyten	Kombinerade sjukdomar
Flygvapnet.											
Aspiranter	92	83		60	20	20	—	82	7	11	—
Fältflygare	79	87		63	26	6	5	76	11	4	9
Underbefäl	73	—		46	46	—	8	—	—	—	—
Samtliga flygförare	81	86		61	27	7	5	77	10	6	9

Tab. 8. Olycksfall i samband med flygning åren 1942—1951.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Antal flyghaverier med dödsfall	30	29	25	25	24	19	20	23	18	17
Antal dödsfall	44	55	47	43	37	25	25	42	25	23
Antal dödade { officerare	8	13	15	12	14	6	5	10	9	7
{ underofficerare	—	2	1	2	6	4	2	5	1	1
{ manskap	36	40	31	29	17	15	18	27	15	15
Antal svårt skadade { officerare	2	2	4	1	1	1	1	3	1	—
{ underofficerare	—	2	—	—	3	—	—	—	—	—
{ manskap	5	2	10	4	5	5	4	—	2	1
Antal lätt skadade { officerare	7	8	6	4	6	2	1	2	1	—
{ underofficerare	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
{ manskap	14	18	3	13	15	5	2	1	2	6

Tab. 9. Sjuktransportflygningar år 1951.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Antal flygningar	Antal transporter	Flygtid		Antal flygkilometer		Antal transporterade personer			
			i allt	per flygning	i allt	per flygning	patienter	sjukvårdspersonal	övr. medföljande	summa
Boden	120	53	146 ^t 10 ^m	1 ^t 13 ^m	25 060	208	59	18	115	192
Östersund	48	21	38 ^t 55 ^m	48 ^m	6 570	137	23	1	39	63
Hägernäs	102	51	30 ^t 58 ^m	18 ^m	4 497	44	52	46	45	143
I allt år 1951	270	125	216 ^t 3 ^m	48 ^m	36 127	134	134	65	199	398
1950	301	134	240 ^t 37 ^m	48 ^m	40 976	137	142	81	210	443
1949	205	90	169 ^t 45 ^m	50 ^m	32 519	160	93	46	156	295
1948	254	111	156 ^t 46 ^m	37 ^m	28 226	111 ²	130	78	186	394
1947	273	123	188 ^t 29 ^m	41 ^m	31 852	116 ⁶	134	54	199	367
1946	306	125	199 ^t 40 ^m	39 ^m	34 923	114 ¹	132	51	223	406